СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 123. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ЧЕРВНЯ 1987 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 30, 1987 No. 123. VOL. XCIV.

ПОЯВИЛАСЯ „МАРТИРОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ"

Балтимор-Торонто. — У видавництві „Смолоскип" вийшов друком, за редакцією Осипа Зінкевича і Олександра Воронина, том 1-ий запланованого чотиритомника „Мартирологія Українських Церков" — „Українська Православна Церква". Ця велика, на 1207 сторінок книжка містить багату документацію страдницького шляху, що його довелось пройти Українській Православній Церкві з часу початків її відродження у вирі революції 1917 року до наших днів. Видавництво поставило своєю метою зібрати, упорядкувати і відповідно насвітлити численні архівні матеріяли, розкидані по бібліотеках, архівах, приватних збірках, чи які дійшли на Захід шляхами самвидаву. З зібраних 18-ти тисяч сторінок джерельного матеріялу вибрано те, що, на думку упорядників, було найкращим віддзеркаленням бурхливої історії Української Православної Церкви з її світлими і, на жаль, далеко численнішими трагічними, сторінками. Обмеження, накладені запланованим розміром збірника, не дали можливости включити багато інших цінних матеріялів, навіть при збільшенні первісного пляну на 25 відсотків.

Збірник відкривається словом Першоієрарха Української Православної Церкви у ЗСА Блаженнішого Митрополита Мстислава, в якому вказано на обов'язок пам'ятати про хресний шлях Української Православної Церкви, досліджувати його і подбати, щоб ці події залишились закарбованими на сторінках історії.

Передмова д-ра Аркадія Жуковського розкриває перед читачем довгий історичний шлях Української Православної Церкви протягом 1000-ліття її існування, з особливим наголосом на добу, якій присвячено збірник.

Збірник поділено на 11 розділів:

1. Відродження Української Православної Церкви — до генези проголошення автокефалії.
2. Собори Української Автокефальної Православної Церкви, 1921-1930.
3. Ідеологічні основи та устрій УАПЦ.
4. Життя і діяльність УАПЦ, 1921-1936.
5. Переслідування УАПЦ совєтською владою.
6. Переслідування Української Православної Церкви під Польщею і Румунією, 1918-1939.

(Закінчення на ст. 6-ій)

ЗАХІД НЕ ВІРИТЬ В РЕАЛЬНІСТЬ РЕФОРМ М. ГОРБАЧОВА

Москва. — Не зважаючи на те, що в новому складі Політбюра ЦК КПСС більшість належить прихильникам Міхаїла Ґорбачова, пленум ЦК, що закінчився в п'ятницю, 26-го червня, одноголосно схвалив запропоновані Ґорбачовим економічні реформи, акредитовані у Москві дипломати і журналісти західніх країн висловлюють скептицизм щодо реальности цих реформ.

У документі „Основні напрями докорінної перебудови управління економікою", прийнятому на пленумі, плянується до 1990 року частково децентралізувати економіку і в значній мірі покінчити з державними субсидіями, які давали змогу штучно підтримувати на дуже низькому рівні ціни на багато продуктів харчування і товарів масового попиту.

Виступаючи на пресовій конференції, один з головних економічних дорадників генерального секретаря академік Абел Аганбеґян сказав, що до 1991 року уряд буде здійснювати контролю лише над 25-30 відсотками виробів, що їх випускає промисловість. Виробництво абсолютної більшости виробів будуть контролювати самі керівники заводів, фабрик, радгоспів. Одночасно держава припинить субсидування абсолютної більшости виробів промисловости і сільського господарства. А. Аганбеґян сказав, що особисто він хотів би, щоб „кілька тисяч" підприємств були якомога скоріше взагалі закриті у зв'язку зі своєю неефективністю. Але, за словами Аганбеґяна, перші такі „банкрутства" будуть „символічними".

Держава передбачає, що робітникам підприємств, які збанкрутували, буде надаватися праця в інших місцях або можливість переучуватися. Як і де — ці справи будуть в майбутньому обговорені. Незрозуміло також, як зможуть купувати продукти харчування і товари першої необхідности родини з низьким заробітком після того, як із-за припинення субсидій ціни різко підскочуть. Аганбеґян вважає, що припинення субсидій заторкне навіть такі продукти, як м'ясо, хліб, молоко, овочі, які продавалися і поки що продаються в СССР по штучно низьких цінах.

Західні спеціялісти висловлюють здогад, що Горбачов і його прихильники зустрінуться зі спротивом при здійсненні реформ. Найбільший спротив очікується зі сторони самих робітників. За багато десятиріч вони відвикли працювати з максимальною віддачею, бо навіть невисока платня

(Закінчення на стор. 5)

ІСНУЮТЬ ДОБРІ ВИГЛЯДИ ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ КОНФЛІКТУ В КОРЕЇ

Сеуль, Корея. — Після майже двотижневих бурхливих демонстрацій студентів в багатьох містах Південної Кореї, до яких долучилися в останньому часі також старші громадяни, в кінці минулого тижня нарешті наступив драматичний зворот на краще, тобто на позитивне полагодження існуючого конфлікту між урядовою партією президента Чан Ду Гвана і лідерами опозиційних політичних партій.

До цього позитивного звороту причинився у великій мірі голова урядової партії, яка називає себе Демократичною партією справедливости, Рог Де Ву, який мав бути наслідником теперішнього президента в 1988 році. Він виступив несподівано на крайовій телевізійній програмі і заявився за передвиборчою кампанією, справжніми президентськими виборами з участю усього корейського народу і зміною конституції, яка передбачала б, а зглядно закріпила б демократичні права на майбутнє. При тому він домагався привернення усіх політичних і особистих прав для лідера опозиційних партій Кіма Де Янга й інших досі переслідуваних партійних діячів, які не погоджувались з політикою президента Чана і домагалися привернення демоктатичної системи в Південній Кореї.

Пропозиції Рога мали б бути ще представлені президентові Чанові до затвердження, бо він вдавав, що промова його наслідника заскочила керівників Демократичної партії справедливости, хоч, як припускають політичні спостерігачі, Чан мусів знати про рішення і виступ Рога, бо в противному випадку він не міг би був виступити на стисло контрольованій урядом телевізії.

У міжнародному світі інформації із Сеулю прийняли радше з вдоволенням і з полегшею, бо Південній Кореї дійсно грозили дальші демонстрації, правдоподібно проголошення виняткового стану в країні, а може навіть громадянська війна, подібна до війни і перевороту у Філіппінах. Своєю заявою кандидат на президента значно зменшив напругу і відновив надію на позитивне полагодження існуючого конфлікту. „Я зрезигную зі свого посту, включно з кандидатури на президента, якщо моя особа мала б спричинитись до продовження заколотів в країні", — заявив Рога кореспондентам після свого драматичного виступу на телевізійній програмі.

Кім ЯнгСем, який від імені опозиційних партій зустрічався недавно з президентом Чаном і висловлював думку тих, які домагаються зміни конституції і безпосереднього вибору президента заявив, що він позитивно оцінює виступ лідера урядової партії, але покищо відмовився від дальших коментарів, щоб не комплікувати складної справи. „Ми хочемо почути з уст самого президента Чана те, що сказав лідер партії, щойно тоді будемо ставитись поважно до урядових обіцянок", — заявив Кім.

МЕКМАСТЕРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО КУЛЬТУРУ КИЇВСЬКОЇ РУСИ БУЛА УСПІШНОЮ

Гамілтон, Канада (В. Верига). — У днях 1-го червня ц.р., в МекМастерському університеті тут відбулася цікава конференція на тему „Культура Київської Русі". Конференцію відкрив президент МекМастерського унівеситету як відзначення століття університету й Тисячоліття Хрищення України-Руси. Конференцію попередила Архиєрейська Служба Божа, яку в неділю, 31-го травня, відправив владика Ізидор Борецький, а в 4-ій годині по полудні відбувся чудовий „Концерт української духовної музики" хору „Думка" з Ню Йорку під диригентурою Семена Комірного.

Конференція була розплянована на шість сесій і бенкет у понеділок увечорі. Кожна сесія мала специфічну тему, яку обговорювали спеціялісти даної ділянки історії Церкви чи історії України. Перша сесія обговорювала тему „Значення християнства для Русі", друга — „Церква і духовне життя", третя — „Політична думка й політична культура", четверта — „Матеріяльна культура", — все у відношенні до початків християнства в Україні. П'ята сесія обговорювала „Історіографію" — головно тогочасні хроніки, як вони описували прийняття християнства князем св. Володимиром Великим. Конференція закінчилася шостою сесією на тему „Ікони Київської Руси". Для доповнення конференції була влаштована також і виставка стародавніх мап України та Східньої Европи, із відповідною доповіддю — поясненнями власника мап Андрія Григоровича, бібліотекаря Торонтонського університету.

Конференція „Культура Київської Руси" — це одна із небувалих у Канаді наукових українських конференцій для відзначення Тисячоліття християнської України, в якій взяло участь 15 доповідачів, та шість голов сесій із 10 різних університетів, з шести країн, ЗСА — 8, Канада — 2, Німеччина — 2, Польща — 1, Швеція — 1, та Україна (УССР) — 1.

Кожний із доповідачів, так і голови сесій, які у свою чергу заступали чотири канадських та два американських університети, — це відомі вже люди із певним науковим дорібком, які цікавляться історією Східньої Европи, а в тому й України. Це люди в більшості молоді вчені, від яких слід очікувати ще не однієї солідної наукової праці.

Аналізуючи перебіг цілої конференції, — можна зовсім сміло назвати вдалою під організаційним оглядом, та успішною під науковим, як також під оглядом фреквенції зацікавлених слухачів — давалося завважити те, що всі вони вже зовсім правильно, не тільки українці, але й чужинці, відрізняли два терміни — Русь і Росію. Це корисне явище у західньому науковому світі, де російські вчені колись прямо монополізуючи історичні науки Сходу Европи й зуміли були вкорінити у західню історіографію свою імперіяліс-

(Закінчення на стор. 5)

Американський журнал згадує український Гантер

Джерзі Сиуі, Н. Дж. — У весняному числі квартальника п. н. „Кетскілл Лайф" появилася широка і прихильно написана стаття Мерелин Мілов Френсіс п.н. „Мініятюрні клейноди" про українське писанкарське мистецтво. Стаття прикрашена знімкою української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Гантері і цілим рядом мистецьких писанок.

Описуючи, як підготовляються писанки в Гантері та їхній символізм і тісне получення з великодніми обрядами, авторка статті дає також деякі інформації про українських мешканців Гантеру і про те, вже знане „українське містечко" — Лексінгтон, якого українське населення зростає в часі літніх місяців до 1,000 осіб.

Вона теж згадує, що українська католицька церква св. Івана Хрестителя в гуцульському стилі була побудована в 1962 році і кожнорічно парохіяни влаштовують там фестиваль, який в тому році відбудеться 11 і 12-го липня. Саме на тому фестивалі продаються вироби українського народного мистецтва, в тому також писанки, які не лише прикрашують великодні кошики, але викликають зацікавлення впродовж цілого року. Авторка згадує свої розмови з парохом церкви св. Івана Хрестителя о. Ярославом Свищуком і з Андрієм Буком, який маючи вже 78 років сам пише понад 100 писанок на кожні Великодні Свята.

М. Френсіс це мисткиня, редакторка і публіцистка, яка раніше була помічником редактора жіночої сторінки щоденника „Ню Йорк Ворлд Телеграм енд Сан", що появляється в Ню Йорку. Вона є членом редакційної колегії квартальника „Кетскілл Лайф".

Частина совєтських політв'язнів буде амнестована

Москва. — Як уже повідомлено, Президія Верховної Ради СССР видала указ про амнестію у зв'язку з 70-річчям Жовтневої революції. „З повідомленням про майбутню амнестію, що її опублікувало пресове агентство ТАСС, не зрозуміло, чи стосується вона дисидентів, які перебувають нині в тюрмах і таборах Совєтського Союзу", — було сказано у вістці, надрукованій у „Свободі".

Як пише московський репортер газети „Вашінгтон Пост" Селестін Болен, судячи з усього, за амнестією будуть випущені „сотні політичних в'язнів". С. Болен цитує історика Роя Медведєва, який передбачає, що мова піде про найбільшу амнестію за останні 30 років.

„За совєтської влади такого ще не було", — сказав репортерці правозахисник Сергей Ґріґорянц, звільнений в лютому цього року з концтабору. За словами Болен, дисиденти вважають, що в Совєтському Союзі є від 500 до 2,000 політичних в'язнів.

Відомо, що за совєтських часів амнестії проголошували до великих свят неоднораэово. Однак, як заявив у середу, 24-го червня, завідуючий відділом інформації міністерства закордонних справ СССР Ґенадій Ґерасімов, вперше в історії СССР амнестія пошириться і на осіб, засуджених за „антисовєтську агітацію" і за порушення законодавства про „релігійні культи". Як висловився Ґерасімов, цього разу амнестія буде „ширшою", ніж колинебудь в минулому. „Так і повинно бути, — сказав він. — По-перше, це 70-та річниця. Подруге, нагорі тепер нові люди, і, потретє, при гласності деякі з цих злочинів..." — і Ґерасімов зневажливо махнув рукою.

Як зауважує Болен, амнестія разом зі збільшенням еміграції показує, що Москва виявляє нині більшу гнучкість у справі про права людини, порушення яких завжди було чорною плямою на репутації СССР за кордоном.

В цьому році амнестія вперше заторкне осіб, засуджених за ст. 190 Кримінального кодексу РСФСР і аналогічними статтями республіканських кодексів. Амнестія також розповсюджується на ст. 142, яка передбачає санкції за порушення закону про відокремлення церкви від держави.

Однак, під амнестію не підпадають засуджені за ст. 70, хоч, як сказав Ґерасімов, термін позбавлення свободи може бути зменшений їм вдвічі. Саме за цією статтею була засуджена більшість політв'язнів, звільнених у лютому.

За словами Болен, совєтські правозахисники звертають увагу на те, що амнестія не розповсюджується на політв'язнів, що перебувають у психіятричних шпиталях. Крім того, в указі про амнестію сказано, що під неї не підпадають в'язні, які порушили таборовий або в'язничний режим. Правозахисники побоюються, що адміністрація при бажанні може підігнати політв'язнів під цю категорію.

НА СОЮЗІВЦІ

ВЕЛИКИЙ ТЕНІСОВИЙ ТАБІР Є В ПОВНОМУ РОЗПАЛІ

Дівчатка з інструкторками-опікунками.

Союзівка. — Група 70 тенісистів, у віці між 10-им і 18-им роком життя, почала таборування тут, у неділю, 21-го червня, і продовжуватиме його до четверга, 2-го липня ц.р. Це вже 19-ий з черги табір, що його влаштовує ця оселя УНСоюзу в предсезоновому часі, під наглядом інструкторів Юрія Савчака і Зенона Снилика.

На таборі перебуває 36 хлопців і 34 дівчини з різних частин Америки, а також три братц з Аргентини, і один юнак з Польщі.

Програма дня включає біги, руханку, три двогодинні групові лекції, а у вечірніх годинах — розвагово-товариські імпрези — забави, гутірки, фільми тощо. Крім того молодь користає з басейну оселі та інших улаштувань.

Асистентами цього року є: Василь Манько, Адріян Кутко, Евген Олинець, Гю Рейні, Данило Слоневський Таня Савчак і Наташа Липкань.

У середу, увечері, 1-го липня, відбудеться бенкет з роздачею свідоцтв і нагород, а відтак — мистецька програма, що її підготовляють самі таборовики.

(Закінчення на стор. 5)

В АМЕРИЦІ

У СТОЛИЦІ СТЕЙТУ Ню Джерзі, Трентоні, стейтовий верховний суд поширив особисті права для громадян і тепер кожний має право відмовитися від піддержання життя медичними засобами, як теж підтвердили, що бажання стейту уступають перед бажаннями пацієнтів.

З ФОРТ ЛОДЕРДЕЛ, на Фльориді інформують, що там помер на 71 році життя Джекі Ґлісон, актор-комедіянт, що вибився на чільне місце американської фільмової та театральної індустрії в 1950-1960 роках. Його постать найбільш знана із телевізійної програми „Новоженці", що роками розвеселювала американських глядачів телебачення. Повідомляючи про його смерть дружина Мерелін Ґлісон сказала, що смерть його була спокійна і безболісна.

ВЕРХОВНИЙ СУД СВОЇМ рішенням сповільнив найсильніші арґументи федеральних прокураторів в обвинуваченнях за корупцію стейтових і льокальних політиків, — відкиненням широко інтерпретованої дефініції „поштового обману" за яку засуджено вже багатьох. Постановою 7 до 2 суд вирішив, що не можна вживати 115 літній закон за яким можна було обвинувачувати в обмані людей, або уряд, в невловимих правах.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, пробуючи заглушити голосну критику обох палат Конґресу, заявив, що Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль запевнив його в тому, що Західня Німеччина буде судити обвинуваченого захоплювача літака TWA Мугамеда Алі Гмадея „у повній ширині західньонімецьких законів".

У ВАШІНҐТОНІ ПОДАНО до відома, що підполковник Олівер Норт пічне свої публічні зізнання перед конгресовою комісією, яка провіряє іранську аферу 7-го липня ц.р. згідно з домовленням між вище згаданим комітетом та адвокатом підполковника Норта.

СЛУЖБОВЦІ ЗООЛОГІЧНОГО городу у Вашінґтоні повідомляють, що маля Панди Лінґ-Лінґ знаходиться в доброму стані. Зацікавлення всіх у самопочуванні цього маляти в тому, що коли воно виживе то це буде перша народжена в неволі панда. Панда Лінґ-лінґ цим разом народила двоє малят, але одне народилося неживим.

В МІННЕАПОЛІСІ ЛАВА присяжних визнала винним Джеймса Мура, за бажання свідомо заразити двох тюремних вартових хворобою АІДС через укушення. В'язневі грозить ув'язнення, аж до десяти років.

ЩОБ ЗМЕНШИТИ ПОБОЮВАННЯ американських фармерів, що їхні швидкопсувні плоди можуть почати загнивати на полях, федеральний уряд зробив поступку і дозволив сільськогосподарським робітникам, які появляться на американському терені перед п'ятницею, 26-го червня ц.р., зголошуватися по дозвіл праці в Америці. В новому іміґраційному праві ориґінальна дата була 1-го травня, і без цієї поступки ці робітники мусіли б повертатись до своїх країн і там голоситись по ці дозволи праці.

ЯК ПОДАЄ ПРЕСОВЕ аґентство Ассошіейтед Пресс, пересічний вік в ЗСА досягнув 75 років, це згідно із статистикою „Метрополітан Лайф Іншуренс" Компанії. Після дворічного застою пересічного віку на 74.7 років, такий зріст є маркантним. Наперед виготовлені обрахування вказують, що дівчинка народжена у 1986 році буде жити до 78.5 років, а хлопчик народжений в тому ж році проживе до 71.5 років. Пересічний вік значно збільшився всупереч більшим смертностям від інфлюенси, пістряка та АІДС, — заявив Стенлі Кранчер, статистик „Метрополітен Лайф".

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ НА міжнародній летунській виставці, прем'єр-міністер Франції Жак Шірак оголосив про створення його країною нового військового літака „Рафаель". Літак буде готовий до 1996 року. Міністер оборони Франції Андре Жіро сказав, що військово-повітряним силам треба буде не менш як 330 „Рафаелів" уже в перші роки наступного століття замість застарілих моделів, які перебувають тепер на озброєнні. За скромними підрахунками, на створення „Рафаеля" буде витрачено біля 30 більйонів долярів.

КОРОЛЕВА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ Єлизавета II відкрила перше засідання парляменту нового складу, вибори до якого відбулися 11-го червня. Очолювана прим'єр-міністром Марґарет Тачер Консервативна партія добилася значної перемоги і буде мати в Палаті громад перевагу на 102 місця. Королева прибула в парлямент у кінному скіпажі відповідно до традиції, що триває понад 600 років. У 10-хвилинній промові, приготованій для неї урядом, Єлизавета перерахувала 17 законопроєктів, які Марґарет Тачер має намір провести через парлямент уже в перший рік своєї третьої каденції. Відкриття парляменту мало чисто церемоніяльний характер, однак всі спостерігачі звертають увагу на рішучі наміри Марґарет Тачер довести до кінця її програму „знищення соціялізму у Британії".

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРИЙНЯТТІ в честь недавно звільненого українського правозахисника Данила Шумука міністер закордонних справ Канади Джо Кларк закликав совєтський уряд до проведення фундаментальних демократичних перетворень, які дали б змогу громадянам Совєтського Союзу на ділі користати правами, які їм формально ґарантує конституція країни. „Кількох позитивних заходів, прийнятих в СССР, явно замало, — сказав Кларк. — Досі не скасовані закони, що забороняють політичну активніст. Політв'язні все ще перебувають у „ґулаґах", права на висловлювання власної думки, на збори, на еміґрації досі або відсутні, або придушуються найбільш жорстоко". На закінчення свого виступу Кларк сказав, що відносини між СССР і Канадою в багатьох випадках залежать від дотримування прав людини в Совєтському Союзі.

В МАДРИДІ ВІДНОВИЛИСЯ переговори про дальшу долю 72 американських винищувачів-бомбардувальників Ф-16, розміщених на чотирьох військово-повітряних базах ЗСА в Еспанії. Соціялістичний уряд Еспанії неодноразово вимагав забрати ці літаки, погрожуючи на випадок відмови взагалі закрити американські бази. Делеґацію ЗСА на переговорах очолює амбасадор ЗСА Реджіналд Бартоломю. Еспанію представляє міністер закордонних справ Максімо Кахаль. Сторони висловлюють скептицизм з приводу можливости досягнення компромісового рішення. Еспанські газети пишуть, що після поразки на муніципальних виборах соціялісти ще рішучіше будуть вимагати передислькоації американських літаків.

СОВЄТСЬКІ ЛІКАРІ ЕДУАРД Аванесов і Лев Кацнельсон відвідали у лівенвортській в'язниці Леонарда Пелтієра, який відбуває довічне ув'язнення за вбивство в 1975 році двох агентів ФБІ. В СССР давно зробили з Л. Пелтієра колишнього лідера руху американських індіянів — „політичного в'язня". Намагаючись відвернути увагу світу від долі політичних в'язнів у своїй країні, совєтська пропаганда взяла під захист цього вбивцю. Оскільки в Пелтієра погіршився зір, СССР вирішив взятися за його лікування. Після відвідання Пелтієра совєтські лікарі провели пресову конференцію. Е. Аванесов сказав, що він рекомендував для лікування Пелтієра два лікарства, які є лише в Совєтському Союзі, і ці лікарства він і Кацнельсон привезли.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безконечне слідство

Як тільки три роки тому один ливанський часопис виявив, що Америка засекречено продала транспорт зброї Іранові, ця справа почала набирати щораз більшого розголосу. Виявилося, що той продаж зброї стався з ініціятиви Ізраїля. Згодом вийшло наверх, що гроші з продажу цієї зброї пішли на допомогу протикомуністичним повстанцям у Нікараґуа.

Конгрес покликав для розгляду цієї справи окрему 25-членну двопартійну Комісію під проводом демократичного сенатора з Гаваїв Деніела Іноуї.

Коли виявилося, що головними винуватцями цієї афери був голова Крайової Ради безпеки адмірал Джан Пойнтдекстер — він сам зрікся свого становища з високого урядовця у Крайовій Раді, а підполковника Олівера Норта Президент звільнив. Заступив теж голову штабу Білого Дому Доналда Ріґена, який привласнив собі права й компетенції самого Президента (у чому винуватим був дещо й президент Реґен, що на таке відповідальне становище покликав великого фахівця у справах фінансів, але без політичного досвіду і такту) і який відповідно дав дозвіл на цілу трансакцію. Помер голова Центральної розвідчої агенції Віллім Кейсі, змінився дорадник Президента у справах Крайової безпеки Роберт МекФарлейн, настала у Білому Домі й цілій країні інша ситуація з актуальнішими життєвими проблемами.

Але Конгрес рішив віднайти всі найменші подробиці цієї афери, яку зразу ж названо „скандалом" і далі так називається. Насправді не було тут ніякого скандалу. Президент Реґен заявив, що продажем невеликого транспорту зброї Іранові він, Президент, пробував злагіднити відносини між ЗСА й Іраном, бо про таку можливість заговорили деякі поміркованi впливові іранські „аятолли". Ціллю цієї операції було здобути Іран, як посередника до фанатичних мусулманських терористів у Ливані, щоб вони звільнили схоплених там американських громадян.

Президент Реґен признав, що ці надії не здійснилися і що зроблено помилку, але і його попередники у Білому Домі робили помилки, діючи у добрій вірі. Однак демократи, які здобули більшість в обох палатах Конґресу прагнуть обов'язково доказати, що Уряд Реґена діяв протизаконно, бо Конґрес прийняв був постанову, що не вільно фінансувати антикомуністичних партизанів у Нікараґуа. Президент твердить, що того закону не порушено, бо з державної каси не видано ані доляра борцям за свободу в Нікараґуа, а прийнята Конґресом заборона не стосується чужих держав (у даному випадку Савдійської Арабії) ані приватних богатирів, які прагнуть підтримати антикомуністичний рух у Нікараґуа.

Згадана 25-членна конґресова Комісія перервала була свої наради, але в минулому тижні відновила їх, переслухуючи чоловіків і жінок, які стояли у якомусь навіть далекому зв'язку з Радою Крайової безпеки, Центральною розвідчою Агенцією чи ФБІ. Випитують і розмазують подробиці, які не мають ніякого значення, як ось, наприклад, приписують велику вину названому вище підполковникові Нортові, що, він ніби за гроші з продажу зброї Іранові завів у своєму домі алярмову систему! В якому відношенні стоїть такий „злочин" — якщо правдою була б та „ревеляція" до довгої черги справжніх скандалів в одному Ню Йорку, де виявлено вже обманства на десятки й сотні мільйонів! Адвокати цієї Комісії, заанґажовані як дорадники і слідчі, коштують Конґресові (насправді американським платникам податків) близько півтори мільйона долярів. Вони поводяться арогантно, випитуючи переслуханих, наче кримінальних підсудних. Коли до цієї Комісії сам зголосився емеритований генерал — майор Ричард Сікорд, фахівець у справах міжнародньої торгівлі зброєю, то адвокат Комісії ні разу не звернувся до нього з титулом „генерала", тільки як до „містера". Тепер ці адвокати дошукуються способу, як би присилувати названих вище Джана Пойнтдекстера й Олівера Норта зізнавати на Комісії, бо вони дотепер не захотіли зробити це, покликавшись на 5-ту статтю Конституції. Підполковник Норт уже погодився, хоч не знати під якими передумовами. Але що прийде народові і американській державі з виявленням різних інших невідомих дотепер подробиць? Усе це незрозуміле в Европі й інших країнах світу. У Конґресі є безперечні патріоти, є люди поважні і розумні. Але є такі ненависники консервативного республіканського президента Роналда Реґена, які прагнуть йому докучити і робити пакості. Негарна забава — великим коштом, бо коштом престижу установи президентури і великодержавної Америки.

Володимир Яців

СКЕПТИЦИЗМ СХІДНЬОЕВРОПЕЙСЬКИХ ДИСИДЕНТІВ ДО ГОРБАЧОВА

В останньому часі в світовій англомовній пресі стрічається статті, в яких автори висловлюють свої думки на актуальні теми, що відносяться до проблем політичних і господарських в поодиноких східньоевропейських країнах. У щоденнику „Крищен Саєнс Монітор" в числі 112-му ц.р., появилась стаття, в якій обговорюються проблеми зв'язані з новими заповідженими змінами в соціялістичній системі московського зразка. Ці проблеми обговорюють визначні лідери, борці за людські і національні права в Польщі, Мадярщині, Чехо-Словаччині і в інших країнах Східньої Европи, які дивляться скептично на реформи і „гласность" Горбачова.

Вони кажуть, що передбачувані зміни в соціялістичній системі московського зразка, повинні йти не згори від Політбюра, але знизу від народу. Такі визначні дисиденти, як Адам Міхнік з Польщі, Міклош Гаращті з Мадярщини, чи письменник Гавель з Чехо-Словаччини кажуть, що людина повинна встати і публічно заявити правду, якщо уважає, що потрібні зміни в системі, яка себе не оправдала в житті. Ідеї заявляти правду публічно і жити правдою, дуже часто в західньому світі, а спеціяльно в інтелектуальному світі не практикують. Про таке негативне ставлення Заходу висловює член основних Хартії — 77 письменник Гавель і його приятелі, які твердять, що західній світ не розуміє, або мало розуміє, що значить жити в системі, яка є побудована на гіпокризії. Законодатна і виконавча влада в такій системі є в руках однопартійців, які виконують її за допомогою сили, неґуючи демократичними принципами. Не забувають такі тоталітарні режими покликуватись на нарід, твердячи, що вони опирають свою владу на підтримці народу, хоч в тому самому часі ім не перешкоджає ув'язнювати членів цієї спільноти за їхню критику режиму і за це, що пишуть правду про неспроможність уряду розв'язувати проблеми, які в житті народу мають велике значення.

Ув'язнені письменники, інтелектуали і народні активісти, які хотіли жити правдою, такі, як Адам Міхнік польський активіст в колишній робітничій спілці „Солідарність", письменник Гавель — чеський активіст Міклош Гаращті письменник й інші не мали можливости видавати своїх праць у їхніх країнах. Цих усіх письменників ув'язнено за активність в обороні прав людини і їх іґнорували тоталітарні режими, які підписали декларацію прав людини в Гельсінках. У такій ситуації вага правди є куди то більша як на Заході тому, що правда невідступно буде провадити народи совєтського бльоку до конфронтації із своїми соціялістичними урядами совєтського зразка.

Щоб зрозуміти цей концепт, то треба Заходові зрозуміти правдиву трагедію їхніх народів, знищених диявольською системою, яка зліквідувала одверту публічну критику, а своїх громадян змусила відійти в закриті приватне життя. Цей поворот до закритого приватного життя можна завважити у всіх країнах Східньої Европи. Кожна країна Східнього Бльоку живе своїм відмінним національним досвідом у всіх проявах життя, наслідки якого можуть неґативно впливати на політичне і суспільно-громадське життя країни. Треба ствердити, що такі країни як Мадярщина, яка є релятивно більше ліберальна на відтинку господарському, як інші східньоевропейські країни не переживає таких економічних криз, які інші країни Східньої Европи, включно з СССР з її пляновою господаркою, що знаходиться у перманентній кризі, що її, на думку економістів, буде тяжко зліквідувати, якщо не наступить ґрунтовна перебудова системи.

Закінчення буде.

Михайло Ількiв

Нафта — засіб до багатства або вбогости

Нафта — це природний необхідний засіб в промисловому розвитку сучасного суспільства. Великі родовища нафти находяться на території арабських країн, що об'єднані в організацію продуцентів і експортерів нафти (ОПЕК). Нафта находиться також на території інших країн. В Україні родовища нафти находяться в Майкопі, Грізному, Бориславі, Дрогобичі. Нафту широко використовується в транспорті, синтетичного, хемічного, пластикового та інших промисловостях. Отже, країни, в яких находиться нафта, завдяки вмілій господарці нею можуть стати багатими, або вбогими через непляново господарку. В минулому часі підвишка ціни до 18 долярів за бочку нафти країнами ОПЕК-у викликала дискусію. Промисловці, які широко використовують нафту в продукції, і країни, що не мають родовищ нафти, а залежні від її імпорту, стали перед дилемою-підвищувати ціни на свої вироби чи зайняти вичікуюче становище.

Щоб розглянути це питання за порадами звернемося до історії у цій справі. Двадцять років тому бочка нафтової ропи коштувала приблизно два доляри і п'ятдесят центів. Сьогоднішня вартість — це приблизно 9.50 дол. В той час унція золота коштувала 35 долярів. Ціна на нафту була стабільною, так само і норма видобутку. Подібно, як ціна золота була також твердою, і контрольованою Лондонською гілдою золота, з осідком в Лондоні, Великобританія. Центральні банки могли обмінювати гроші на золото в ціні 35 дол. за унцію без труднощів. Це був принцип, на якому базувалася міжнародна монетарна система і політика цін на світових ринках. Наприклад, якщо світовий ринок постановив, що унція золота рівняється 35 дол., а бочка нафти приблизно 2.75 дол., тоді за унцію золота можна купити 13 бочок нафти. Гілда золота такі ціни поширила на світових ринках, і це було правилом для всіх покупців і продавців.

Але, дальші роки були з пригодами. Армія ЗСА зробила висадку в південно-східній Азії. Уряд випускав гроші на втримання армії. Збільшена кількість грошей в обороті знизила їхню вартість. З ростом інфляції в 1970 році зросла ціна на нафту до 3-ох долярів. Ціна на золото за унцію піднеслася до 35 дол. Лондонська гілда тратила контролю цін на міжнародному ринку. Деякі країни викуплювали доляри за свої гроші, з надією, що ЗСА викуплять їх за золото. На міжнародному ринку ситуація ускладнювалася. Тоді виринула думка, щоб шляхом узгіднення, під наглядом Міжнародного монетарного фонду, привернути до стабільности фінансову політику в світі. В цій справі відбулася конференція в червні 1971 року в Токіо, Японія. Учасниками були: Великобританія, ЗСА, Італія, Голляндія, Німеччина, Франція, Бельгія, Швеція, Канада і Японія. Метою конференції було виправити минулі помилки, створивши нестабільність обмінної грошової політики. Ця довільно обмінна грошова система не задовільнювала потреб грошового механізму в міжнародній торгівлі. Довільний грошовий обмін, базований на господарській потужності, не був продуктом для задоволення системи вільного ринку. Без стабільної грошової системи в світі немає можливости збалянсувати торговельні бюджети всіх дебітових країн у світі. Щоб привернути фінансову стабільність потрібно однозгідности зацікавлених сторін, що, наприклад, унція золота коштуватиме 250 долярів і це мало б бути основою вартости доляра у відношенні до інших грошей. Як довго такого стандарту немає, то вартість одних грошей буде обмінюватися вартістю інших. Довільний обмін грошей витворює кредити, яких не було б у стабільній системі. Однак спільного знаменника на цій конференції не осягнено.

Хаотичність у фінансовому світі зростала. Нафта на міжнародному ринку переразовується у долярах. Інфляція поглиблювалася. Ціни на товари зростали. Багато долярів закумульовано за кордоном. У такій ситуації Уряд ЗСА рішенням 15-го серпня 1971 року зніс покриття золотом доляра. В той час ціна на нафту зростала, а ціна на золото піднеслася до 65 дол. за унцію. Це було запевненням дальшого довільного обміну грішми на світовому ринку, що триває досьогодні. За короткий час резерви грошей в світі збільшилися з 79 більйонів до 172-ох більйонів. Мабуть, ніколи перед тим не було стільки грошей в обороті, що за той короткий час. Унція золота була варта 26 бочок нафти в 1973 році, в порівнянні до 13 бочок в 1965 році. В той час країни ОПЕК-у рішили перебрати контролю цін на світовому ринку, договорилися до ембарго нафти в 1973 році. Але інфляція грошей підносила ціни на нафту. Це все витворювало велике замішання на фінансовому ринку. Продуценти нафти мали гроші, що тратили на вартості і ніякої користи не приносили. В 1980 році унція золота була варта біля 875 долярів. Високі ціни на нафту паралізували промисловість в світі. В той час Уряд ЗСА зніс контролю ціни на нафту, але довільний грошовий обмін залишився.

Отже, коли збільшувалася вартість доляра, ціна нафти спадала і навпаки як доляр спадав-ціна на нафту зростала. З того висновок, що якщо є якість вигляди для країни ОПЕК-у на поліпшення в торгівлі нафтою, то тільки в стабільності ціни на золото. Можна сподіватися, що ціна на нафту в майбутньому буде показана в ціні на золото. Тоді, якщо унція золота, наприклад, коштуватиме 393 доляри, а бочка нафти 12 долярів, отже за унцію золота можна б купити 33 бочки нафти. Якщо б така формула відповідала заінтересованим країнам, і всі на неї погодилися, то це було б цілою конечною стабільністю грошей у світі.

Історія нас вчить, що стабільність грошової системи в світі має велике практичне значення. Напрям в тому відношенні, що його надавала Лондонська гілда золота, мав велике значення на фінансовому ринку. Його знецінення нанесло багато клопотів в грошовій системі в світі. Творення нових правил не легка справа. Отже природні родовища нафти можуть їх власників збагатити, або привести до вбогости через недосконалий господарський плян і фінансову нестабільність в світі.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Володимир Барагура

Вірші бурунних життьових доріг, коріння яких стримить у рідних нивах

Василь Ящун „З нив і доріг життя" — поезії. Українсько-американське Літературне в-во, Пітсбурґ, Па. 1986. Вступна стаття Володимира Жили, Вісімка, 196 сторінок, тверда обкладинка. Ціна з пересилкою 12 дол.

Загальноприйнятий погляд, що заголовок статті, літературного чи наукового твору повинен бути так зформульований, щоб у кількох словах вміщав у собі квінтесенцію опублікованого твору.

Коли з тієї точки зору розцінювати заголовок рецензованої збірки поезій „З нив і доріг життя" Володимира Ящуна, то треба признати, що автор підібрав його вміло й доцільно. Читач зразу з'ясовує собі тематичне, проблематичне, філософсько-світоглядове та ідейне цілеспрямування авторової збірки.

У першій частині заголову вжите окреслення „ниви". Нива, це щось стабільне, культивоване дбайливою рукою хлібороба. Це шмат родючої почви, яка вирощує рясні плоди, живлячи їх коріння життєдайними соками.

Цю пов'язаність із рідною почвою висловлює поет у першій увідній поезії „Я забрав очима й серцем", написаній у 1951 році:

Я забрав очима й серцем
Рідні скарби з рідних нив
І приніс їх в світ свободи,
Світ нових доріг, видив...

Цей мотив повторяється в низці інших поезій, які вказують на прядкерелo творчости Ящуна. На еміґрації в ЗСА крик болю туги за рідним краєм виривається з грудей поета, який висловлює його в мистецькій формі. У поезії „В західній Пенсильвенії" Ящун бачить „подільські ниви, ліси, Волині і луги", він чує „щеміт братів в Сибіру і крик з могил, гробів, хрестів". Найбільш драматично висловлений цей біль у поезії „Моя батьківщина". На початку поет висказує лелію в серці надію повернутися в Україну, але розуміє, що це даремне сподівання. Все таки він пише:

...мої корені там, в Твоїм лоні
і віти мої беруть жадно звідтіль
поживу й проміння снажні, хлібосольні
Я скарб цей плекаю
жагуче,
з любов'ю
на нивах,
в дорогах,
у праці,
в думках,
в годинах щодення
і в Божих святках...

Поет запевняє:

Коріння Твої, батьківщино,
не всохли в епохах воєнних вогнів,
вони не загинуть від рути-отрути
московських сатрапів
і їх холуїв!

Велику вагу поет придає рідній мові й народній пісні:

Моя ти мово! Слово мелодійне!
Ти скарб душі моєї, розуму і волі!
Ти чисте нектар Божий, чародійний
Плила з душі і серця батьківської долі
В глибінь „мого я", моїх дитячих літ.

Моя ти мово! Скарбе мій коханий!
З тобою я живу, думки мої мережу
На струнах арф твоїх принадних і рясних —
В яскравих днях, в потоках журб холодноcлезих,
В рожевих мріях, в снах і в хвилях грозяних.

Джерелом надхнення й поривів є теж народна пісня:

Пісня народна — твір самостійний,
Струм милозвучний, скарб пишноцвітний.
Пісня народна — сила рушійна:
В ній живе нарід дійсно і мрійно.
...
Пісня до Бога в журбах, тривозі —
Поміч в змаганні, сила в знемозі.

***

Скарб цей дзвенить немов чисте срібло...
Пісне народна, ідь з роду в рід!
Будь в нашім серці! Іди з нами в світ!

Друга складова частина заголовку збірки, це „дороги". Дорога, шлях, стежка, плай, це поняття рухове, символ чогось змінливого, таємного, яке веде в далекий невідомий світ, відкриває перед мандрівником нові горизонти, заскакує несподіванками приємними, подиктивними й прикрими, відкриває можливості нових зустрічів і знайомств із людьми, зовнішнім світом, збуджує уяву, наснажує інтелект новими ідеями, дає поштовх до нових поривів.

Так зформулювавши заголовок, автор розкриває перед читачем свою творчу лябораторію, прозраджує

(Закінчення на стор. 6)

Володимир Жила

В АЛЬБОМ Я. КЛИМОВСЬКОМУ

(До 80-річчя з дня народження)

Сніг притрушує чуприну, я в ще мандрах, у путі.
Чи на старість на хвилину бачить ще Тебе мені?
Чи побачу ті каштани, як весна там розцвіте
і в городі тюльпани й наше сонце золоте?
І „Заруддя" вкрай зелене, „Оболоння" та ще став
дорогі місця для мене, де дитячий час минав.

Ярослав Климовський

Ці знаменні рядки своїм характером близькі кожному, хто хотів би побачити рідну Батьківщину, відчути її тепло, красу та пізнати складність нашого життя, що стоїть між силами добра й зла, що проймають кожну клітину нашого національного організму.

Такі почування засвідчує наш ювілят на схилі свого трудолюбивого життя.

Читачі наших газет і журналів знають Ярослава Климовського вже більше третини століття. Він цікаво й оригінально пише відгуки на театральні спектаклі, образотворчі експозиції, книжкові появи тощо. Писати він почав ще далеко перед Другою світовою війною, але робив це непостійно, бо, займаючись адміністрацією наших театрів у Галичині й перебуваючи постійно в роз'їздах, не мав на це потрібного часу.

Ярослав Климовський уроджений 1-го липня 1907 року в Тернополі; ходив до української державної гімназії в своєму рідному місті. Безпідставно включений у довготривалу політичну справу, (Міхенків), перерву в навчанні використав на приватні матуральні курси. Іспит зрілости склав у Львові 1929 року, вже відбуваючи військову повинність. У 1930 році закінчивши військову службу в польській армії, провів один рік на безплатній секретарській практиці в тернопільському окружному суді. Як українець, постійної праці там не отримав, навіть після успішного складення секретарського іспиту.

Любов до театру, що її він виплекав у собі ще з юнацьких років, відвідуючи вистави українських пересувних театрів, полонила його й він присвятив їй своє життя.

Заки ще вступив до театру, ювілят зацікавився теорією театрального мистецтва, яку прослухав на драматичному курсі проф. Чеслава Дембіo-Кшижановського. Його курси разом з практичними лекціями відбувалися у Львівському університеті, а також на меншу скалю, проходили по більших містах Галичини, з чого скористав наш ювілят.

У вересні 1932 року театр „Заграва" під мистецьким керівництвом Олеся Степового, приїхавши з гостинними виступами до Тернополя, запросив Ярослава Климовського на свого адміністратора. Функція, щоправда, як нелегка, так і відповідальна — день-денно до діла з поліцією, міським і скарбовим урядами, цензурою тощо. Словом треба було безперебійно боротися з тисячними, різними перешкодами. Найгірше коли польське Міністерство Освіти отримувало т. зв. ліцензію від чого залежало „бути чи не бути" українському театрові. Це все було розраховане на ліквідацію українського театру, українського живого слова (про це „Наш Театр", ст. 829).

На цьому пості Климовський вибився на чільне місце серед тодішніх адміністраторів українських театрів. Меткий, культурний, енергійний, винахідливий, вправний, у боротьбі, навіть добився дозволу від польської адміністрації ставити українські театральні вистави в прикордонних полосах. У тому часі Климовського хотіли мати як адміністратора не тільки Йосип Стадник (запрошував його двічі), але й інші наші театри. Інколи виступав і на сцені.

Маючи хист до писання, він писав тексти легкого жанру для театру Яреми Стадника й театру „Цвіркун" та робив переклади п'єс з інших мов — польської, російської, німецької.

Писати сценічні тексти він почав ще під час військової служби. Писав тоді не лише куплети на злобу дня для організованого театру, але й цілі програми. Це відкрило йому можливість праці в полковій канцелярії. Тут багато допоміг йому Майор Жуковський, любитель театру, українець, колишній старшина Армії УНР. Не без того, що він теж спричинився до того, що Климовському, як воякові дозволено скласти іспит зрілости. Тут треба подивляти непереможне стремління Климовського осягнути, оте основне, тим більше, що після військової служби, ювілят мав на думці студії права, що в його матеріяльних умовах було йому найбільш доступне, та коли йому із секретарською працею не пощастило, залишив оцю думку, вступивши до театру.

Здібності в ділянці легкого жанру використав пізніше, вже поза межами України (в Реґенсбурзі) Володимир Блаващук, коли з Ансамблем Українських Акторів вирішив поставити „Новорічну салатку". Більшість текстів, що їх тоді написав Климовський були дуже успішними, так, що „Салатка", подумана як одноразовий виступ, ціла гриц. Це був не абиякий успіх, коли врахувати, що Блаващук був дуже строгий і вибагливий у підборі сценічних текстів.

Про театр Климовський пише зчаста. Ось, що він пише про український театр під польською окупацією на західних українських землях: „Навіть у Львові не було постійного театру (за вийнятком коротких періодів), зате було багато мандрівних театрів. Восени 1938 року театри „Заграва" й ім. І. Тобілевича злилися в один великий театр під назвою Український Театр ім. І. Котляревського. Врочистість об'єднання, відбулася в місті Косові; годі забути хвилину зустрічі двох великих мистців сцени: Володимира Блаващука та Миколи Бенцаля. Зі сльозами радости вони стиснули собі руки, поцілувалися й хвилину стояли непорушно в дружніх обіймах. Вони обидва знали вагу хвилини і вагу взятого на себе завдання. Розуміли це також і ми... Західня вітка України діждалася справді такого театру, який повністю відповідав духові часу та гідно репрезентував українську культуру („Наш Театр" „Останнє турне на рідній землі", ст. 829-835)

Закінчення буде.

КОБЗАРІ ГОТУЮТЬСЯ ДО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Вже другий рік Капеля Бандуристів імени Тараса Шевченка в Дітройті під диригентурою маестра Володимира Колесника наполегливо працює, щоб належно прислужитися відзначенню 1000-ліття Християнства в Україні.

Протягом минулого. 1986 року було підготовлено й записано на тасьму серію колядок для нової грамофонової платівки коляд Капелі, яка буде на ринку вже наступного різдвяного сезону.

На платівці будуть рідкісні колядки, взяті зі збірки Олександра Рубця та з опери Миколи Лисенка „Різдвяна ніч". Цією платівкою Капеля має на увазі заманіфестувати перед світом окремішність і багатство фолкльорних надбань українського народу в порівнянні з російським, який не має колядок і змушений позичати їх від українців, щоб в такий спосіб збагатити духово й себе.

Перший наклад цієї платівки буде мати спеціяльне відзначення з нагоди 1000-ліття Хрищення України як ювілейний випуск.

Для запису тасьми для цієї платівки була старанно підібрана катедра св. Йосифа в Амгерстбурзі, Онт. Запис перевела засобами наймодернішої техніки фірма „Септіма" з Торонто. Продукцією платівки займеться одна з найвизначніших фірм Канади „Астро", Торонто. Платівку вже тепер можна замовляти на умовах передплати за ціну 10 американських долярів. Ринкова ціна пізніше буде 12 долярів. Замовлення разом з заплатою можна висилати вже тепер на адресу Капелі, подану нижче.

Біжучий. 1987 рік Капеля присвятила підготуванню програми колядок і духовних композицій до програми різдвяних концертів, які Капеля заплянувала за таким порядком: п'ятниця, 4-го грудня, 8:00 Клівленд, Огайо; субота, 5 грудня, 8:00 Філядельфія, Па.; неділя, 6 грудня, 4:00 Ню Йорк, Н.Й.; понеділок, 7 грудня, 7:30 Нюарк, Н. Дж.; вівторок, 8 грудня, 7:30 Гартфорд, Конн.; середа, 9 грудня, 7:30, Бостон, Масс.; четвер, 10 грудня, переїзд; п'ятниця, 11 грудня, 8:00, Монтреаль, Квебек; субота, 12 грудня, 4 і 7:30 Торонто, Онт.; неділя, 13 грудня, 4:00, Дітройт, Миш.; неділя, 3 січня 1988 р., 3:30, Чикаґо, Ілл.

Згадана концертова поїздка Капелі відбудеться під патронатом Крайового Комітету 1000-ліття Християнства в Україні, який має на увазі рекомендувати місцевим комітетам використати концерти Капелі за заключні імпрези своїх місцевих серій відзначень 1000-ліття. Вже деякі місцевості включили до своїх програм концерти Капелі і займуться їх підготуванням, щоб якнайкраще звеличати свої місцеві відзначення.

В жовтні, вже в 1988 році, Капеля візьме участь у програмі відзначення в рамках Крайового Комітету величавою імпрезою у місті Вашінґтоні.

Переведена до цього часу робота Капелі вимагала не лише великого вкладу праці, а й великих видатків, у наслідок чого Капеля вже раніше веде дальшу роботу за позичені засоби. Потреби в засобах все більше зростають особливо тепер, коли приходить пора на заплати заль, друки реклями, продукцію платівок тощо. Тому Капеля була вимушена звертатися за допомогою до відповідних господарських інституцій, які, на жаль, не відгукнулися належно на звернення: тому тепер проголошуємо збір спонзорів концертової поїздки, імена яких, за суми 500 долярів і вищі, будуть подані на програмках Капелі всієї концертової поїздки по Америці й Канаді. Пожертви для Капелі і в менших сумах поможуть їй у значній мірі вийти з тяжкого заборгування і сповнити її важливу функцію належного відзначення 1000-ліття і дальшого сповнення її функції амбасадора української культури.

Тому Управа Капелі Бандуристів буде щиро вдячна всім тим, які на наше звернення тепло відгукнуться зі своєю допомогою.

Управа Капелі Бандуристів

адреса: Ukrainian Bandurists Chorus, P.O.Box 12129, Hamtramck Br. Detroit, Michigan, 48212, USA.

Ще про конґрес ЦЕСУС у Клівленді

Клівленд, Огайо (смб). — Як уже інформувала українська преса, 20, 21 і 22-го березня ц.р. тут проходив конгрес відновленої централі українського студентства — ЦЕСУС, наради якого проходили на посілості української католицької парафії св. Йосафата у Пармі, Огайо, в залі ім. Митрополита Андрея Шептицького.

Після конгресових нарад у суботу, 21-го березня, в залі Осідку ОУФронту „Верховина" відбулася зустріч учасників конгресу ЦЕСУС з представниками українських організацій Клівленду.

Програму вечора відкрив голова Українських Злучених Організацій Клівленду мгр Василь Ліщинецький, який привітав представництва студентських організацій з різних країн українського поселення та попросив о. Петра Васла з парафії св. Йосафата провести молитву. В. Ліщинецький побажав учасникам конгресу, щоб усі вони вийшли з його нарад об'єднані та щоб цей конгрес став дійсним поштовхом до пожвавленої праці студентських громад на місцях їхньої дії. Це особливо потрібне саме тепер, коли відчувається посилений ворожий наступ на українство у вільному світі. Студентство, яке завтра стане у проводі організованого українського життя на поселеннях, може й повинно протидіяти тому наступові. Із цих міркувань закликав він студентів, щоб вони не тільки здобували знання й особисту кар'єру, але й відчували на собі тягар відповідальности нести всебічну допомогу своєму народові. Щоб бути ефективним у цьому, потрібні не тільки знання, але й зв'язки та контакти з представниками урядів країн, у яких живемо, як також із науковцями й науковими інституціями. В тому напрямі повинні спрямовувати своє членство наші студентські проводи.

У дальшому ході програми вечора з коротким словом і привітом виступив Мирон Василик з Вашінґтону від імени організаторів конгресу й представив господаря цієї зустрічі студентства з українським громадянством Клівленду в особі студента Михайла Галатина з Ню Йорку.

М. Галатин представив присутнім делегатів за президіяльним столом, серед яких були Зірка Кудла з Торонто (Союз Українських Студентів Канади, СУСК), Андрій Футей із Вашінґтону (СУСТА), мгр Василь Ліщинецький, Клівленд (УЗО), проф. д-р Юрій Кульчицький (дорадник у справах студентства), д-р Богдан Футей з Вашінґтону (новоіменований Федеральний Суддя), о. Юрій Сівка (Парафія УАПЦ св. Трійці у Пармі), о. Петро Васло (парафія св. Йосафата), Зенон Коваль з Брюсселю, Бельгія (Союз Українських Студентських Товариств Европи, СУСТЕ), Степан Олеськів, Англія (Українська Студентська Громада у Великобританії), Ліда Микитин з Ню Йорку (Головна Управа ТУСМ). Господар вечора представив представників організацій українського Клівленду, що ними були: проф. д-р Юрій Кульчицький (Комітет Тисячоліття Християнства в Україні на Стейт Огайо та Наукове Т-во ім. Шевченка), мгр Василь Ліщинецький (Українські Злучені Організації), д-р Ігор Захарій (Пласт), інж. Василь Хміляк (ОДВУ), Микола Поглід (ОЧСУ), Розалія Головка (Кредитова С-ка „Самопоміч"), проф. д-р Ярема Раковський (Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні), інж. Юрій Самійленко (Комітет проти совєтських свідчень), І. Котелевець (голова Парафіяльної ради української православної парафії св. Володимира), Мирослав Гейниш (Т-во „Самопоміч"), інж. Андрій Черень (СУМ), Петро Райца (Координатор Осередків СУМ на Стейт Огайо), М. Мельникович й І. Стригун (Відділи УНСоюзу), Володимир Шудан (Відділи УНПомочі), д-р Богдан Чепак (Комітет Будови Українського Центру „Верховина"), Степан Зорій (Українська радіогодина), Григорій Головка (Відділ СУК „Провидіння"), Іван Оліяр (Т-во кол. Вояків УПА), С. Бура (ОЖ ОЧСУ).

Після представлення присутніх делегатів запрошено до слова проф. д-ра Юрія Кульчицького, який передав привіт від очоленого ним Комітету Тисячоліття Християнства в Україні й від проводу НТШ. Поділившись своїми споминами з-перед 20-ти років, д-р Кульчицький згадав про роки своєї активности в Студентському Т-ві ім. Адама Коцка в Клівленді, яке у той час пульсувало тут життям і відігравало важливу ролю не тільки в громаді українського Клівленду, але й у крайовому розмірі, на форумі СУСТА, як теж і в централі студентського організованого руху, ЦЕСУС, у проводі якого д-р Кульчицький був активний у 60-их роках. З того часу згадав він теж про діяльність в організуванні Студентського Т-ва ім. Адама Коцка видатного діяча студентського руху повоєнного періоду д-ра Зенона Винницького, який жив і помер у Клівленді в 1974 році. Прелеґент згадав про ті течії й напрямки, які нуртували тоді серед українського студентства й порівнював їх з сучасними проблемами, стверджуючи, що основні проблеми за всі ті роки не так то багато й змінились. Перед нашим студентством усе ще стоїть проблема за звільнення батьківщини. Одначе в останніх роках ця проблема ще більше ускладнюється посиленим терором на рідних землях та збільшеною силою просякання агентури КГБ на Захід, а з тим інспірованою нагінкою проти українців у міжнародному маштабі. Це змушує цілу українську громаду, а наше студентство зокрема, до об'єднаних дій в обороні доброго українського імени. Як ніколи досі, конечна роз'яснювальна акція серед урядових чинників країн українського поселення, як теж і серед наукового світу, який мусить бути належно інформований дорогою поважних наукових праць і публікацій. Все таки серед невідрадних обставин є деякі позитивні явища. Наш доступ до впливів на терені столичного Вашінґтону сьогодні не такий вже й недоступний, як у 50-ті чи 60-ті роки. Сьогодні маємо уже тут цілу низку українських людей серед військового, наукового й урядового світу нашої країни, тому можемо сьогодні братись за такі акції, які раніше були нам не під силу. Перефразовуючи клич американського журналіста Ґрілі, який колись закликав молодь відомим кличем: „Ідьте на Захід, молоді люди!", д-р Кульчицький кинув клич: „Молоді наші люди, ідьте до Вашінґтону! Ідьте, щоб там школитися, входити у відповідні сфери зацікавлень і можливостей, використовуючи нагоди, які відкриваються перед професійною молоддю. Займайте відповідні функції, здобувайте кар'єру, щоб згодом пов'язувати її з постійними зусиллями для допомоги нашій батьківщині, нашому народові. Для зв'язків маємо у Вашінґтоні українські бюра, маємо УНІС, маємо українську вашінґтонську громаду, а серед неї є уже наші військовики, полковники, генерали, науковці, члени уряду, правники. Коли ми зуміємо з'єднати їхнє знання і впливи з вашою молодою енергією, з вашим молодечим ідеалістичним запалом, сьогодні можемо зробити там куди більше, ніж перед двома чи трьома декадами. Потрібно тільки посилення праці українського студентства. Це дуже відрадне явище, що саме тепер відновлено ЦЕСУС, бо він лучить українське студентство у вільному світі, він є безпосереднім контактом для творення важливих зв'язків, для організування спільних акцій, це наш великий потенціял. Нам необхідно вперто пробиватись у науковий світ, озброюючись при тому в солідне знання проблем і віднаходячи ваше власне місце серед наукових сил країн українського поселення. Вибираючи професію й здобуваючи кар'єру, ви повинні не забувати, що нам, як ніколи досі, дуже потрібні науковці, журналісти й політики, щоб здобувати цим впливи так конечні для української визвольної справи.

Будьте науковцями, щоб без фанатизму, але в пошуках правди, додержуватись солідних наукових метод. Це одначе не на те, щоб в ім'я фальшиво зрозумілої „об'єктивности" плюгавити й ганити своє. Як студенти, багато можете зробити для України, дискутуючи з професорами, покликуючись на авторитетні джерела. Здобувайте приятелів для української проблематики серед професорів і ваших товаришів-студентів. Особливо підтримуйте своїх професорів-українців в університетах, де ви студіюєте. Шукайте з ними близької співпраці... Пам'ятайте: де б ви не були, завжди використовуйте нагоду, щоб ознайомлювати наукові форуми з проблемами українства, бо завтра ці ваші зусилля платитимуть українській визвольній справі високу винагороду-дивіденду. А відновлений ЦЕСУС хай стане вашою спільною дією, вашим спільним вкладом у майбутнє української нації", — закінчив цими закликами й думками свою програмову доповідь д-р Кульчицький.

Запрошений до слова д-р Футей, як один із чільних організаторів відновлення ЦЕСУС і його колишній голова, у короткому привітанні висловив до студентства заклик: „Будьте повними громадянами країн, у яких живете, будучи одночасно льояльними до країни наших батьків, наших дідів. Найкраще відзначення Тисячоліття Християнства України — це посилена дія українського студентства на всіх континентах нашого поселення, бо організоване студентство — це завтрашній провід українських громад у вільному світі!"

Зенон Коваль із Бельгії вітав конгрес від СУСТЕ-вропи — від студентських громад у Німеччині й Франції, пригадуючи, що багато наших провідних постатей перейшло через цей студентський рух.

Степан Олеськів передав привіт від українських студентських громад у Великобританії, а Зірка Кудла вітала конгрес від СУСКанади, відмічуючи позитивний факт, що цей конгрес дав нагоду для обговорення тих справ, які хвилюють сьогодні наше студентство. Привіт конгресові від Головної Управи ТУСМ склала його голова Ліда Микитин з Ню Йорку.

Розалія Головка привітала учасників конгресу від Кредитової Спілки „Самопоміч" та зголосила її даток на цілі конгресу.

Батько двох тусмівців Семен Кріслатий враз із привітом передав свою пожертву в сумі 100 дол. на цілі конгресу, в присвяті якому відчитав теж власний вірш.

Програму Вечора закрив молитвою о. Юрій Сівко із парафії УАПЦ св. Тройці, а учасники конгресу розійшлись на коротку сесію, а згодом на студентську зустріч і забаву.

Закінчення шкільного року в українській православній школі в Міннеаполісі

Ґрадуанти 10-ої кляси (зліва): Оленка Новицька, Гриць Полець і Любомир Пихуляк. Сидять за столом: директорка школи Валентина Яр і голова Батьківського комітету Ольга Антохій. Господар кляси випускників Павло Вітрик стоїть.

З давен-давна кожний учень мріє і чекає тої хвилини, коли пролунає останній дзвінок, який у той час є дуже приємним і мелодійним, бо сповіщає закінчення навчання. Такий радісний дзвінок задзвонив і настала незабутня подія, бо 16-го травня ц. р. був день закінчення шкільного року.

Святкування розпочалися о годині 9-ій ранку вдячним Молебнем, відслуженим настоятелем парафії о. Степаном Репою в присутності всієї шкільної молоді, батьків, учителів та прихильників школи. Після Молебня усі зайшли до просторої парафіяльної залі церкви св. Михаїла. Ожила заля щебетанням і радісними вигуками учнів, на лицях яких сяяла безмежна втіха, бож віднині будуть, мовляв, безтурботні суботи та шкільні вакації.

Нараз залунав приємний голос директорки школи Валентини Яр, запрошуючи о. Ст. Репу та учителів зайняти місця при головному столі, а всіх інших — сісти на розставлених кріслах. Запанувала тиша. Коротким і змістовним словом директорка розпочала офіційну частину святкування, вітаючи о. Ст. Репу, учителів, батьків, приятелів і гостей. За тим почалося роздавання свідоцтв учням опікунами кожної кляси, як слідувало:

Учителька Ліда Полець (абсольвентка нашої школи) викликувала поіменно своїх учнів із садочка, вручаючи кожному свідоцтво з зазначенням переходу до наступної кляси. Те саме продовжували виконувати опікуни й інших кляс: учителька Оксана Біла для 1-ої кляси; учителька Ліда Щетина для 2-ої кляси; учителька Надія Новицька для 3-ої кляси; помічниці учителів Оля Яр і Марія Пасічник (абсольвентки нашої школи) для 5-ої кляси; учителька Ольга Хоролець для 6-ої кляси; учителька Ольга Антохій для 9-ої кляси і учитель Павло Вітрик для 10-ої кляси, тобто для ґрандуантів. Кожний з учителів мав коротеньку промову до своїх учнів і вручав їм олівець та шкільну відзнаку з тризубом.

Трохи з довшим словом до трьох ґрадуантів — до Оленки Новицької, Любомира Микуляка і Грицька Полеця, звернувся учитель Павло Вітрик, який висловив свою радість і втіху, що школа рік — річно випускає добре підготованих учнів — ґрадуантів з українознавства, вихованих у любові до своєї рідної церкви й українського народу. Учитель побажав їм, щоб далі поглиблювали свої знання та були вдячні батькам за їхній труд, жертвенність, і за всі блага, що їх учні отримали від своїх батьків. Він закликав випускників віддячитись батькам дарунком свого серця, переповненого любовю і безконечною вдячністю, бо такий щирий дарунок буде для батьків справді дорогим і незабутнім. Пригадав учитель їм про добрі прикмети наших предків, тож ґрадуанти завжди мають бути чесні, словні й гідно репрезентувати й боронити добре ім'я українського народу серед чужого оточення.

Після цього кожний ґрадуант дістав золотий тризуб на шию як подарунок від Комітету батьків при школі. Від Комітету батьків тризубці вручали ґрадуантам Ольга Антохій і Валентина Яр.

На закінчення програми директорка Валентина Яр ґратулювала випускникам і нагадала їм, щоб вони були взірцевими амбасадорами та боронили добре ім'я нашого народу при кожній нагоді й при кожній обставині. Подякувала вона також о. Степанові Репі, учителям за дружню співпрацю та батькам і всім громадянам, що прихильно ставляться і часто-густо приходять з матеріяльною допомогою для нашої Української Православної Школи. Тоді було нагороджено золотим тризубцем Олександра Полеця за його віддану і жертвенну працю для школи та нашої молоді.

Цього ж дня майже усі діти, з батьками та учителями, поїхали на пікнік до Рівер Едж Парку в Міннеаполісі. Там діти провели весело і безжурно час, бавлячись різними дитячими розвагами, а учителі з батьками обмінювалися думками на різні біжучі шкільні справи. При добрій перекусці різноманітних страв і при солодощах ніхто і не зоглядівся, як швидко проминув час.

Віримо, що знову всі ми зустрінемося в наступному шкільному році і з Божою допомогою наші діти здобудуть ще більші успіхи для себе і для народу!

ПВ

В Ню Гейвені створено Громадський комітет для відзначення Тисячоліття Хрищення України

Ню Гейвен, Конн. (М. С.). — В неділю, 26-го квітня ц.р., тут в залі української католицької церкви, відбулися сходини для створення Громадського комітету для відзначення Тисячоліття Хрищення України. Збори громадянства великого Ню Гейвену відбулися з ініціятиви місцевого Відділу УККА. На підставі рішення громадського віча, яке відбулося ще минулого року, в зборах взяли участь представники всіх українських організацій (церковних і світських), як теж і окремі громадяни, заінтересовані в гідному відзначенні цієї епохальної події.

Збори, які започатковано молитвою, що її провів о. Роман Ґолемба, парох місцевої української католицької церкви, вів д-р Михайло Снігурович, секретарювала Христина Мельник. Після з'ясування головою цілей зборів, вибрано Громадський комітет для відзначення Тисячоліття у такому складі: о. митрат Микола Чернявський, парох української православної церкви, і о. Роман Ґолемба — почесні голови: д-р М. Снігурович — голова; д-р Іван Кизик, проф. Іван Телюк і Доналд Горбатий — заступники голови; Христина Мельник — секретар, Марта Рудик — касир.

Комісія зовнішніх зв'язків: мгр Мирон Мельник, мгр Рома Ґіна-Тібодо, інж. Роман Гижий, Василь Ґіна, Стефан Данів.

Комісія плянування (імпрезова): Марія Антонишин, інж. Ігор Зубрицький, інж. Мирослав Троян, Марія Гуненко, Теодор Романюк, Гнат Андрусишин, Дана Чабала. Комісія для організування симпозіюм: проф. Іван Телюк, проф. Роман Куц, проф. Дионізія Брочинська, проф. Стефан Брочинський.

В кінцевому слові голова підкреслив, що нововибраний Громадський комітет уважає себе частиною Крайового Громадського Комітету Тисячоліття та буде із ним тісно співпрацювати. Комітет також буде співпрацювати із Дієцезальним комітетом і помагати в його праці.

Головним завданням Громадського комітету буде: перше, зорганізувати на одному із численних університетів в Ню Гейвені симпозіюм про Тисячоліття Християнства України (християнство перед офіційним хрищенням України; акт хрищення і його значення, історія християнства в Україні; духовість і культура християнської України і сучасний стан християнства в Україні); друге: влаштувати в одній із репрезентативних імпрезових заль в Ню Гейвені концерт на прославу української культури.

В. Гришко в Чикаґо

Осередок ОУРДП в Чикаґо влаштував доповідь для ширшого кола громадянства д-р Василя Ів. Гришка, почесного голови УРДП, Української Революційно-Демократичної Партії, на тему „Від Бандери до Багряного". Вже від довшого часу В. Гришко працює над своїми спогадами. Деякі розділи про свої роки перебування в ЗЧ ОУН, Закордонних Частинах Організації Українських Націоналістів, викінчив і вони частково друкувалися в роках 1985-86 в 60-ти числах часопису „Українські Вісті", що виходять в Дітройті, щоб особи, про яких у спогадах мова, могли внести поправки чи доповнення.

Василь Гришко народився 1914 року в Дубному на Волині, де в той час перебував його батько, як військовик з родиною. А так, як в той час вибухнула війна, то його мати з дітьми виїхала до міста Яготина на Полтавщині, де він і виріс та здобув середню освіту. У вищій школі спершу учився журналістики, а пізніше в Харківському та Київському університетах був на літературному факультеті. З молодих років був переслідуваний разом з родиною за так звану „націоналістичну діяльність". В 1937 році був арештований, засуджений і висланий до концентраційного табору на Колимі, в північно-східній частині Сибіру. В 1940 році повернувся на Україну. Під час німецької окупації брав активну участь в українському національно-культурному та політичному житті, як журналіст і учасник підпільного націоналістичного руху на Полтавщині. В Німеччині Василь Гришко до кінця 1984 року був активним працівником керівного Центру ЗЧ ОУН, членом Політичної Ради і близько співпрацював із Степаном Бандерою, Ярославом Стецьком, Степаном Ленкавським, Мирославом Прокопом, Василем Охримовичем, І. Рябишенком та іншими активними особами ОУН Ст. Бандери, а пізніше коли В. Гришко перейшов до УРДП, близько співпрацював з Іваном Багряним, Семеном Підгайним, Констянтином Дацьком, Юрієм Дивничем, Михайлом Воскобійником та іншими активними членами проводу УРДП. В УРДП за життя Багряного, В. Гришко очолював ідеологічний відділ партії, яка вбільшості об'єднувала осіб зі східніх та центральних земель України. Після смерти Багряного деякий час В. Гришко був головою УРДП та генеральним секретарем, а тепер є почесним головою.

Василь Гришко був співучасником творення СУМ-у, Спілки Української Молоді, в Німеччині, ОДМ-у, ДОБРУС-у, Демократичного Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів, в Америці. Він є вправним літературним критиком, публіцистом та прозаїком. Він написав багато різних книжок та політичних і полемічних памфлетів проти поневолення України, русифікації, голоду та переслідувань в Україні. За штучновлаштований комуністичною Москвою голод він написав книжки „Москва сльозам не вірить" та „Український Голокост" українською та англійською мовами.

Понад десять років В. Гришко працював у Мюнхені політичним коментатотом українського відділу радіо „Свобода", маючи через свої висилання передач в Україну контакт з українським життям, а зокрема з українським дисидентським рухом. Багато труду він вклав на початках у розбудову АБН, видаючи журнал „Набат", співпрацював у редакції газети „Українська Трибуна", а в 1954 і 1955-их роках редаґував у Дітройті часопис „Український Прометей". Після смерти Івана Багряного, В. Гришко відредаґував, до того часу ще не виданий, текст роману „Людина біжить над прірвою" Ів. Багряного та написав довші студії — вступні слова до праць дисидентів „Пережите і передумане" Д. Шумука та „Набої до пострілу" Ґелія Снігурова, який писав теж під псевдом Гаврило Стріляний.

Доповідь-спогадми В. Гришка про роки, коли між ОУН та УРДП, чи краще сказавши, — між його провідниками, велися переговори про близьку співпрацю, виклакали велике зацікавлення. Бо він говорив про осіб, про речі, що багатьом не були відомі. Василь Гришко — прихильно висловлювався про осіб, хоч він пізніше з ними ідеологічно розійшовся, бо побачив, що речі, про які він мріяв, і спільна боротьба всіх українців проти спільного ворога не ставали реальністю.

Око

СУА в Гартфорді дбає про фонди для УМузею

В наміченій програмі новообрана управа 93-го Відділу Союзу Українок Америки під проводом Іванни Яцух урядила у квітні цього року передвеликодню продаж печива. Членки вложили багато праці, щоби столи у церковній залі були повні традиційних пасок, бабок, тортів і інших солодощів.

В неділю 10-го травня, 93-й Відділ СУА знову перевів продаж печива з метою придбання фондів на український Музей в Ню Йорку.

Тим разом союзянкам прийшли на допомогу членки церковного Сестрицтва. Отець шамбелян Стефан Чомко повідомив парохіян заздалегідь про продаж печива, що також причинилося до повного успіху.

Усім нам лежить на серці справа будови нового приміщення для Українського Музею в Ню Йорку, тому союзянки стараються про придбання фондів на цю гарну ціль.

Всім, що помогли в двох акціях, 93-ій Відділ висловлює щиру подяку.

Ірена Балко

АЛЬМАНАХ УНС 1988

Редакція „Свободи" прийматиме матеріяли до Альманаха УНСоюзу на 1988 рік до 1-го липня 1987 року. Шановних авторів проситься брати до уваги такі роковини як Тисячоліття Хрищення України, 70-ліття проголошення незалежности України в 1918 році та 95-ліття щоденника „Свобода".

Допоможіть відбудувати манастир в Горлицях, на Лемківщині

Манастир і молитовниця у процесі будови.

Горлиці,
Лемківщина.

До людей доброї волі і щирого серця.

Сестри Василіянки в Горлицях, на Лемківщині, звертаються до Вас з проханням про допомогу. Будуємо, а вірніше, відбудовуємо в Горлицях манастир, з призначенням великої молитовниці (церква) для всіх наших вірних у Горлицях і околиці.

Видатки на цю відбудову є дуже великі. Будівельні матеріяли трудно купити, а в загряничних крамницях скорше можна їх придбати, але треба платити за них долярами. Тому дуже сердечно просимо Вас про допомогу, яку можна висилати нам поступово, через П.К.О. так, щоб ми одержали її в долярових бонах, а не польські гроші.

Всі сестри Василіянки моляться за всіх Жертводавців, а нове покоління сестер буде продовжувати молитися за живих і мертвих Добродіїв.

Пожертви просимо висилати на адресу: Olga Szuszkewicz ul. Gwardiji Narodowej 47, 38-300 Gorlice Poland-Polonia.

Прохання підписали:

Сестра Ольга Шушкевич, ЧСВВ
Отець Степан Дзюбина,
Отець Ст. Муха

В поклоні Матері

Школа українознавства Осередку СУМ у Ню Йорку влаштувала в суботу, 9-го травня ц. р. „День Матері" з спеціяльною програмою, яку приготовили учні школи всіх кляс, від дошкілля починаючи до 11-ої кляси, під керівництвом своїх вчителів.

Програма складалася з реферату, віршів, інсценізації та пісень.

Дошкільнята вітають Маму в День Матері.

Діти — наші квіти віддають поклін рідній Мамі.

Свято відкрила директор школи мгр Ліна Андрієнко-Данчук, привітавши присутніх на залі, і склала особливе побажання для української Матері на поселеннях, щоб вона мала силу і здоров'я хоронити своїх дітей від асиміляції, виховувати їх у рідній мові, рідній молитві та зберігати українські звичаї і традиції у своїй родині.

Програму свята започаткував учнівський хор молитвою „О, Мати Божа". Реферат на тему „Мати" відчитали учні 11-ої кляси; реферат складався з трьох частин: перша частина „Мати Божа опікунка України", виголосив Олесь Решітник; друга частина „Мати Україна — наша Батьківщина", виголосила Христина Ярош; і третю частину „Українська Мати — Мати героїня" — подала Софійка Патріяк.

Руслана Росцішевська продеклямувала вірш „Мати" Богдана Кравцева, після чого учнівський хор відспівав пісню для мами: „В місяці травні". Приємно було почути милі голосочки наших найменших — дошкілля і садочку, коли вони привітали свою маму словами: „Рідну маму ми вітаєм і поклін ми їй складаєм", та вручили своїй мамі запашні квіти.

Вірш „Україні" Івана Франка гарною мовою продеклямували учні 9-ої кляси — Івась Макар і Михась Росцішевський; Богдан Приймак — „Мамі українці", Люда Росцішевська „Українській мамі", а збірну деклямацію рецитували — Люда Росцішевська, Богдан Приймак і Богдан Петранівський — „Націй рідній мамі". Учні 5-ої кляси виголосили збірну деклямацію „У мамин день", Олек сандрик Коваль — „Нашій рідній мамі"; Марко Худьо „Нічого кращого немає...", слова Тараса Шевченка, і заспівав „Рушничок".

Учні 3-ої кляси: Віктор Гошовський, Моніка Сорока й Адріяна Чубак продеклямували вірш „Мамо рідна".

Перша кляса вивела інсценізацію з ляльками під звуки пісні „Мама доню колихала..." та продеклямували вірш „Мамо, у твій день!"

В останній точці програми учнівський хор проспівав пісні: „Мати наша, мати", „Є у мене голосочок", закінчуючи піснею „О, Україно, О, Люба Ненько!" відтак всі учні обдарували своїх мамів чудовими різно кольоровими гвоздичками.

Маруся Решітник

25 ґрадуація в українській середній школі в Дітройті

Як швидко і майже непомітно проминули роки від заснування одинокої на той час української середньої школи в Америці. А однак скільки праці було виконано і скільки ціннних та непроминаючих наслідків тієї праці ввійшло в життя нашої громади.

Пам'ятаємо початки цієї школи. Одні з великим ентузіязмом, інші з певною дозою настороженої повздержливості очікували вислідів перших літ навчання. Якими знаменитими вони виявились відразу. Отець монсіньйор Степан Кнап, ініціятор цього проєкту, постійно опікувався школою. А вона відразу прийняла програму навчання академічних вимог, що запевняло її випускникам легкий доступ в найкращі університети. Всі зусилля дирекції та вчителів були спрямовані на те, щоб крім науки розвивати в учнів релігійні переконання та національні почуття. Такі професори як Іван Боднарук, Леонтина Боднарук, о. д-р Володимир Гавліч, д-р Богдан Лончина, прихильники старої методи навчання та знамениті знатоки своїх дисциплін, разом з цілим рядом учителів, вихованих вже тут, запевняли різноманітність і рівновагу педагогічної системи школи. Коли після відходу сестер Соломії та Емілії як директорки керму перебрав Петро Стасів, ці самі напрямні виховання та навчання залишились дальше.

Хоча кількість учнів у порівнянні до американських шкіл ніколи не була великою, школа мала хор із симфонічною оркестрою, яку провадив проф. Богдан Сарамаґа, щороку давала театральну виставу, мала дружини футболу, кошиківки, копаного м'яча, осягаючи не раз заавансовані місця в загальних змаганнях шкіл Дітройту. Учні ставали фіналістами National Merit Scholarship, здобували докторати у Гарварді та інших визначних університетах, були відзначені першими нагородами на стейтових Science Fair. Ці успіхи викликали загальне зацікавлення школою, про яку ніхто ніколи не чув, у першій мірі тоді , коли сусідня, чисельно чотирократно сильніша школа здобувала менше нагород.

Наша громада була горда і щаслива, коли бачила успіхи всіх своїх дітей і з глибокою вдячністю згадує досьогодні о. С. Кнапа за його візію та шляхотну ініціятиву. Вдячна вона єпископові І. Лотоцькому, ЧСВВ, який після відходу о. Кнапа став парохом церкви Непорочного Зачаття. Доказом його щирого прив'язання до цієї школи є його щорічна присутність на ґрадуації. Вдячна громада також теперішньому парохові о. ігуменові Вернардові Панчукові, ЧСВВ, за його постійне піклування цією школою та непохитну постанову її дальше задержати. Бо життя ішло далі і принесло зі собою суттєві зміни, які створили для школи певні трудноші. Найголовніше — це мала кількість учнів. Зменшення народження та розпорошення громади є головними причинами цього стану. Але кожний рік продовження існування цієї школи — це велика користь для громади і було б болючою втратою, коли б вона мусіла замкнути свої двері.

Цьогорічну ґрадуацію, як і кожного року, відзначив своєю присутністю єпископ Іннокентій Лотоцький, додаючи їй в той спосіб поваги та урочистості. Його перша проповідь у церкві до 27 ґрадуантів, з яких 40 відсотків здобули повні стейтові стипендії на чотири роки студії, характеризувала сьогоднішній світ доби нуклеарної енерґії та очеркувала завдання молоді, яка в той світ входить. Його промова в часі самої ґрадуації закликала молодь не піддаватися згубним впливам оточення, не підпасти під вплив алкоголю і наркотиків, які вже стільки тисяч молоді довели до передчасної загибелі. Спосіб життя, опертий на науці Христа — це одинока правильна дорога.

Отець парох В. Панчук повідомив зібраних, що після 13 років праці на пості директора школи, П. Стасів передає цей важливий пост сестрі Теодозії, ЧСВВ. Жаль за цим заслуженим і шанованим педагогом був злагіднений повідомленням, що П. Стасів залишається далі як вчитель. Спонтанним співом „Многая літа" присутні подякували йому за його віддану працю.

Як звичайно буває, прощали учителів та школу найкращі учні Наталя Іваницька, Ліда Цісарук і Оксана Андрушків. У промовах виявилась їх дозрілість та свідомість грядуючих завдань, звучали в них радість і сум.

Наталя Іваницька дякувала отцям, сестрам та вчителям за терпеливість, вирозуміння та поміч у поборюванні труднощів та за солідні релігійні й національні підстави, як також і знання, що дозволить їм напевно іти далі.

Ліда Цісарук звернула увагу на той факт, що, перебуваючи стільки років разом серед вчителів та учнів, витворилось почуття родинних зв'язків. Дякуючи вчителям за їх солідну підготову, вона дякувала також батькам за їх доброту та поміч.

Оксана Андрушків прикрасила своє прощальне слово цитатами з поезії В. Симоненка. Опираючись на них, вона підкреслила унікальність кожної людини, якої вартість полягає не тільки на її зовнішніх осягах, але також на внутрішніх прикметах. Школа старалася виплекати ті внутрішні позитивні прикмети і тепер залишається за ними доказати, що наука не пішла на марне і що вони, спираючись на ці прикмети, зможуть здійснити свої пляни.

Тепло згадуючи цю клясу, яка відзначалася багатьма здібними учнями, прощав їх директор школи Петро Стасів.

Ґрадуація відбулася в неділю, 7-го червня.

Володимир Баран

Діловий комітет Гарвардського Проєкту на Канаду

(ІЯХ). — На основних зборах Ділового комітету для реалізації Гарвардського Проєкту в квітні 1984 року в Ню Йорку, між іншими нашими діячами, присутніми тут були з Канади: Митрополит Максим Германюк та адвокат Петро Саварин. Якщо додати активного від самого початку Владику Михайла Гринчишина, то українська Канада відразу включилася в акцію реалізації цього „Богом надхненого проєкту". Але будучи абсорбованими підготовкою фільму про голодомор в Україні, а опісля — боротьбою проти знеславлювання українського імени у зв'язку із акцією Комісії Дешена , канадські українці не заанґажувалися ще усіма силами в допомозі реалізації Гарвардського Проєкту.

На знімку сидять (зліва): М. Цяпка — голова відділу Нюарк; д-р М. Гута — голова К-ту на Канаду, маляр Т. Венгринович, д-р С. Ворох, Б. Робак. Стоять (зліва): Я. Бігун, І. Хамуляк, д-р Пундій — голова відділу Чикаґо, д-р Ю. Курис та Д. Кордуба.

(Світлив інж. Дам'ян Кордуба)

По довших і впертих зусиллях членів головного Ділового комітету вдалося зорганізувати Діловий комітет Гарвардського комітету на Канаду, який очолив д-р Матей Гута, а йому до помочі прийшли: Юрій Шанта, Теодозій Волошин, д-р Володимир Росоха, д-р Юрій Курис, Михайло Цибульський, Мирослав Бігус, Петро Мікуляк і Михайло Яківчик.

В названому складі Діловий комітет Гарвардського Проєкту на Канаду напевно добре виконає свою функцію тим більше, що Гарвардський Проєкт — це діло цілої української діяспори і, як такий, перейде до історії. Перших 10 тисяч долярів вплатив Владика Максим Германюк вже давно. Канада, щоправда, територія велика, але члени Ділового комітету вже мають способи, щоб побороти всі трудноші, і напевно українська Канада виконає свій український обов'язок перед історією.

Вшанування пам'яті Головного Отамана

В історії кожного народу є світлі імена, які організовували народи і керували національним життям своїх держав; є культурні діячі й політичні провідники, що ведуть свої народи по шляху культурного піднесення і технічного прогресу, а також є національні герої, що у важкі періоди життя нації, у несприятливих обставинах ведуть свої народи на боротьбу за утримання державної незалежности. Історія знає окремих провідників, яких народ увіковічнює після їх смерти, але Симон Петлюра є особистість, що за власного життя став дороговказом нації.

Симон Петлюра — один із небагатьох провідників Національної Революції, зрозумів небезпеку большевизму й інтернаціонального комунізму, але більшість його сучасників, навіть з іменами учених і военних провідників, цієї аксіоми не розуміли. Під таким гаслом відбулося вшанування пам'яті Симона Петлюри у неділю 24-го травня ц.р., у православній парафії св. Миколая на південній Фльориді.

Настоятель парафії св. Миколая протопресвітер о. Степан Біляк відслужив поминальну Панахиду в супроводі парафіяльного хору по убієнному Симонові. В поминальному слові о. Степан Біляк сказав: „Революція, що почалася за Симона Петлюри, триває далі. Його епоха ще не закінчилася... Симон Петлюра діяв під час бурі й грози великої української революції, з якою він органічно був пов'язаний, з нею й до історії ввійшов. Скільки ще треба часу для завершення революції, ми не знаємо, але ми добре знаємо, що вона ще не завершена... Ворог знищив людину-героя, але не міг знищити його ідеалів, для яких він працював, жив і боровся. Постать Симона Петлюри стала синонімом боротьби за свободу української нації, стала символом боротьби за відновлення Української Народної Республіки... Симон Петлюра буде вічно жити в українському народі. Він віддав власне життя, пам'ятаючи слова Христа: „Немає більшої любови, як віддати життя своє за друзів своїх". Нехай пам'ять про нього буде вічною!".

Після Панахиди у парафіяльній залі відбулися збори української громади, на яких промовляв голова парафії інж. Леонід Гусак. Доповідач яскравими історичними фактами у переконливій формі змалював образ Симона Петлюри, показав його працю і боротьбу за визволення українського народу, і після програної боротьби схарактеризував організаційну працю Петлюри, яка хвилювала український народ під московською займанщиною, не давала спокою інтернаціональній мафії.

Треба пам'ятати всюди сущому українському народові, що вороги українського народу фізично вбили Петлюру 61 рік тому руками Шльоми Шварцбарда не за уявні погроми жидівського населення. Жиди прекрасно знали й тепер знають, що Петлюра не був антисемітом, а навпаки — Петлюра тяжко карав тих, що брали вільну чи невільну уваст у жидівських погромах. Убивство Петлюри, розпропаґоване інтернаціональним жидівством ніби за погроми над жидівським населенням, — це була димова заслона, за якою скривалася помста інтернаціональних змовників, які завдяки воєнному провідництву Симона Петлюри не змогли здійснити завоювання Европи.

У програмі вшанування пам'яті Симона Петлюри керівниця культвідділом Парафіяльної ради Євфросія Бережна виступила з мистецькою програмою. Сестриці парафії — Галина Гришко, Євфросія Бережна, Віра Василевська та Людмила Доброноженко продеклямували розділ з поеми Юрія Клена „Попіл імперії", а Віра Василевська окремо продеклямувала „На смерть С. Петлюри" Бориса Лисянського та „Вогненна кров" Якова Паливоди. Спонтанні апплодисменти публіки засвідчили про зворушливе виконання поетичних творів. Вшанування пам'яті Головного Отамана закінчено молитвою о. Степана Біляка та спільним співом національного гимну.

Д. Міршук

Померла добра українська людина

Смерть забирає з наших рядів не тільки світочів нашого народу, помирають і звичайні добрі наші люди, на похорони яких не збираються непроглядні маси народу і не виголошується над їхнім прахом великих і гучних промов. Не складається і численних вінків на їхні могили від різних наших багатьох організацій. Проте і втрату таких звичайних і непомітних, начебто, людей теж відчувають зі смутком українці на поселеннях, бо не стає між нами ще однієї української людини. Так ось і смерть св. п. Ганни Непші далася відчути лише її родині, друзям і однопарафіянам, але її все життя — це теж частка терпінь її рідного краю — України. Ось воно це життя.

Св. п. Ганна Непша, з дому Загній, народилася в 1916 році в селі Кобзівка Красноградського району на Харківщині в Україні. Вона одружилася із Степаном Непшою, який походив з хутора Снісарка, в 1938 році, в селі Андріївка, де вони пережили тяжкі часи після Великого Голоду і страшну єжовщину.

Молоде подружжя почало будувати собі хату ще перед початком Другої світової війни, але не встигло вибудувати, бож почалась війна. Одні окупанти — московські, відступаючи, нищили все. Другі — німці, забирали все зерно і кудись вивозили. На Харківщині життя було трудне, бож большевики, після першого відступу з Харкова, знову зайняли місто й околиці. Але й німці далися взнаки. Всіх чоловіків забрали зі собою, між ними і Степана Непшу, а св. п. Ганна Непша журилася за чоловіком. Щоправда, він знову за кілька тижнів повернувся до дому, як німці назад прогнали большевиків.

І так Непші жили до 1943 року, коли то її з чоловіком і двома дітьми німці евакуювали. При останньому відступі німці начебто зробили плян щоб простори між Дінцем і Дніпром зробити т.зв. чорною землею, свою ж армію забезпечити на зиму на правому боці Дніпра. Німці для цього палили села. Спалахнуло і село, де жили Непші з дрібними дітьми; одній було лише шість тижнів віку. На скору руку запрягли Непші з сусідом двох коней і спорядили воза, склавши на нього свої речі і дещо з харчів. Прив'язали до воза й корову, щоб молоко було для малої дитини, і так пустилися в світ за очі шукати кращої долі для себе і своїх дітей. Мале немовлятко несла мама Ганна і тримала цілий час на руках на потрудних дорогах. Сталося, що німецькі вояки забрали їм коней, але на щастя, пощастило їм зловити безпритульну виснажену коняку, а коли й цієї позбулися, то тягнули воза коровами. Ганна, яка тримала шеститижневу дитину на руках почула на переправі через Дніпро злу пораду: „Кинь дитину у воду і буде тобі легше!" „О, ні! Я помру разом з моєю дитиною! — відповіла св. п. Ганна тій злій людині, яка мусіла б стидатись за таку пропозицію.

На станції Бандурка Непші продали свою корову і коня німцям, решта свого майна погрузили у вагони і, через Румунію і Мадярщину, виїхали до Німеччини, де їх взяли німецькі фармери на роботу на полях. Родина Непшів потрапила в село Бурґдорф, біля Гановеру. Фармер примістив їх з дітьми у ґаражі. Дорослі мусіли іти на роботу, а дітей лишали самих у ґаражі, і лише в обідню пору мати Ганна могла на час короткої перерви в праці бачити своїх малих доньок: заплакане голодне немовля і коло нього старшу сестричку Ніну, теж заплакану і голодну.

Пощастило проте якось Степанові Непші дістатись на роботу для заготівлі піску для будування бункерів — бомбосховищ (тоді були часті налети американських і англійських літаків). Робота тут була механізована і не дуже тяжка. Тут Непшів і застав кінець Другої світової війни.

Спочатку, після війни, одні т. зв. „авслендери" поверталися додому, інші — грабували своїх фармерів, бо мстили їм за їхнє відношення до цих остівців нещасних під час невільничої праці, за яку грошей німці не платили, крім харчів. Хоч і їжі насправді було дуже мало і низької якости.

Все таки, яке тяжке життя і було в Німеччині, — люди все таки вижили. А ті, що повернулися в Совєти, — поїхали на каторгу в Сибір. Тож і родина Непшів вирішила не їхати на т. зв. „родіну", а радше повернутися до того німецького села, де вони були перше, але до іншого господаря, що прийняв їх радо до праці і дав їм дві кімнати для мешкання.

Проте, як тільки заснувався в Гановері Український Табір імени Лисенка, Непші переїхали жити до табору, де й пробули до 1950 року, а тоді виїхали до ЗСА, 27-го грудня приїхавши до Америки до стейту Кензас. Тут у селі Колбі вони відробили свій зобов'язуючий контракт на фармі, тоді переїхали до Чикаґо, де працювали два роки.

Чикаґо Непшам не подобалося, вони бо тужили за Україною, за господарством. Тому вирішили десь купити собі фарму. Заощадивши 3.000 долярів С. Непша поїхав до Вісконсин, де трапилось купити йому фарму — 160 акрів землі за 5,000 долярів. Вони й переїхали з Чикаґо до Вісконсину в 1954 році на свою фарму, де ще їм народилося два сини — Анатолій і Іван. Тут Непші тяжко працювали, не покладаючи рук, і виховали четверо дітей, дали їм закінчити школи і зало жити власні родини. Виконавши це завдання їхнього життя, Ганна і Степан Непші вирішили переселитися в сонячну Арізону, де добрий клімат для хворих на артрит. В Арізоні у Фініксі Непші побудували собі дім і жили добре, належачи до УАПЦеркви св. Покрови у Феніксі. С. Непша працював деякий час біля церкви, яку обоє Непші ревно відвідували. Аж ось 1-го травня ц.р., змучене життям серце св. п. Ганни перестало битися; вона спочила в Бозі у Тандербирд шпиталі у Феніксі, де й була похована 5-го травня. Отець митрат Іван Крестюк відслужив Панахиду, попереднього дня, на якій було багато парафіян і приятелів Покійної і сказав зворушливе слово. Церковний хор співав Панахиду, й Заупокійну Службу Божу в день похорону, що його провів отець-митрат Крестюк. Отець парох у прощальних слова показав Спочилу, як люблячу і віддану українську матір. Ще одна українська людина спочила на Цвинтарі Грін-вуд у місті Феніксі.

Хоч це був робочий день, все таки 12 авт, в асисті трьох поліціянтів, відпровадило св. п. Ганну Непшу на вічний спочинок.

Після похорону чоловік св. п. Ганни С. Непша запросив учасників похорону на поминки до ресторану.

Микола Теслевич

Великий тенісовий...

(Закінчення зі стор. 1)

Інструкторський склад табору (зліва): Ю. Савчак, Н. Липкань, В. Манько, Д. Слоневський, А. Кутко, Г. Рейні, Е. Олинець, Т. Савчак і З. Спилик.

Хлоп'яча група.

Тенісисти сушать плащі після дощу.

ПРЕЗИДЕНТ ОПЕК і нафтовий міністер Нігерії Рілвану Лукман відкрив у Відні традиційну конференцію нафтових міністрів міжнародного картелю, що об'єднує 13 країн-експортерів нафти. Після короткої зустрічі за закритими дверима, Лукман виступив на пресовій конференції. Він сказав, що принаймні до наступного року ОПЕК не має наміру міняти домовленість, прийняту в грудні минулого року. Тоді країни ОПЕК погодилися видобувати щодня не більше 15,8 мільйона барилок нафти і підтримувати ціни на барилку на світовому ринку на рівні 18 долярів.

Захід не вірить...

(Закінчення зі стор. 1)

забезпечувала їм відносно задовільне існування.

Вважають, що проти реформ буде частина партійної і державної бюрократії, яка має в своїх руках контролю над виробництвом. В умовах децентралізації тисячі чиновників можуть втратити „теплі" місця.

Дуже тяжко буде змінити і психологію керівників підприємств. За довгі роки вони привикли діяти за вказівками зверху, не вміють проявляти ініціятиви, бояться її. Змінити психологію за короткий час, що залишається до запланованого терміну реформ, багатьом директорам навряд чи вдасться.

І ще одне. Ґорбачову і його оточенню загрожує масове незадоволення, коли ціни в крамницях почнуть рости набагато скоріше, ніж реальна платня.

Найближчі місяці покажуть, чи мають ґорбачовські реформи шанс на успіх або ж постанову про часткову децентралізацію управління економікою так і не вдасться реалізувати.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЛІДЕР САНДІНІСТСЬКОЇ хунти Нікараґуа Даніель Ортеґа повідомив панамський уряд, що візьме участь в зустрічі лідерів урядів країн Центральної Америки для обговорення проблеми встановлення миру в цьому регіоні. Зустріч лідерів урядів була запропонована ще в січні президентом Коста Ріки Оскаром Аріясом. Була встановлена і дата — 24-го і 25-го червня. Однак після відмови Ортеґи взяти участь в зустрічі, її відкликали, бо політика сандіністської хунти є однією з головних перешкод до встановлення миру в цьому регіоні.

Ділимося сумною вісткою, що дня 28-го червня 1987 р. по довгій і важкій недузі відійшов у Вічність на 86-му році життя

бл. п. д-р прав

ВОЛОДИМИР ПЕТРИШИН

нар. 1-го серпня 1901 р. в Угнові на Україні, ветеран Української Галицької Армії під час Визвольних Змагань, громадський діяч на рідних землях і тут в Америці.

ПАНАХИДА в середу, 1-го липня, о год. 7:30 вечером в похоронному заведенні Hartman Funeral Home 539 Centre St., Trenton, N. J.

ПОХОРОННІ відправи в четвер, 2-го липня 1987 р. о год. 10 ранку в українській католицькій церкві св. Йосафата при 1195 Deutz Ave., Trenton, N. J., а відтак тлінні останки спочинуть на католицькому цвинтарі св. Марії в Трентоні, Н. Дж.

Залишив у смутку:

Дружину — МАРІЮ
і ближчу та дальшу родину.

•

Замість квітів на могилу можна складати пожертви на Патріярший Фонд у Римі та на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що дня 26-го червня 1987 р. упокоїлася в Бозі наша дорога Дружина, Мати і Бабуся

бл. п.

КАТЕРИНА МИХАЙЛЮК з Колтиків

народжена 27-го квітня 1919 р. в селі Бучачки на Покутті. Членка Українського Патріярхального Товариства у Філядельфії, членка ОДВУ, УЗХ, Союзу Українок Америки і активна в українській громаді у Філядельфії, членка УНС.

ПАНАХИДА у вівторок, 30 червня 1987 р. о год. 8:00 веч. в похоронному заведенні Михайла Насевича при 109 E. Tabor Rd, Philadelpia, Pa.

ПОХОРОН 1-го липня 1987 р. о год. 9:00 в пох. заведенні, а відтак о год. 9:30 рано відправа в церкві Царя Христа при 17 і Cayuga St., після жалібних відправ тлінні останки будуть перевезені на цвинтар св. Марії в Факс Чейсі.

Горем прибита родина:

Чоловік — ІЛЬКО
Доні: УЛЯНА ПРОЦЮК з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ і дітьми АДРІЯНЧИКОМ, НАТАЛКОЮ І МАРІЙКОЮ
ОЛЬГА БІЛИНСЬКА з чоловіком ТАРАСОМ і дітьми НИКОЛАЙЧИКОМ І НАДІЙКОЮ
МАРЯНА ОЛЬХОВЕЦЬКА з чоловіком РОМАНОМ
ОКСАНА СТРОЦЬКА з чоловіком ЛЕВКОМ
МАРТУСЯ
Брати і сестри та ближча і дальша родина на Україні, Сибірі і Канаді.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в суботу, 27-го червня 1987 р. на 26-му році життя відійшов у Вічність наш Найдорожчий Муж, Батько, Син і Брат

бл. п.

РОМАН СТАРОСТЯК

ПОХОРОН в середу, 1-го липня 1987 р. з похоронного заведення Murton 580 Anderton Ave., Ridgewood, Queens, N. Y. на цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:

Дружина — ДОРІН
Діти — ЕДВАРД І ВІКТОР
Брати — БОГДАН з дружиною ОРЕСТ
Сестра — ЛЮБОМИРА
Батьки та ближча і дальша Родина.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 9-го червня 1987 р. відійшла у Вічність на 76-му році життя наша Дорога ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА ЗАХАРІЯ з дому САВКА

уроджена 2-го лютого 1912 р. в Станиславові.

ПОХОРОН відбувся 12-го червня 1987 р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Юрія в Сарнії на місцевий католицький цвинтар.

Горем прибиті:

муж — ПЕТРО
донька — ОКСАНА з мужем ҐРИҐОРІЄМ
внуки — МАРКО, РОМАН, ПАВЛО І ДАНИЛКО

Мекмастерська...

(Закінчення зі стор. 1)

тичну термінологію, немов би то Русь, зокрема Київська Русь, — це те саме, що Росія. Коли сьогодні цей стан вдалося вже дещо підважити, то це, очевидно заслуга українських вчених, які працюють по університетах Західньої Европи та Америки й помалу пробивають льоди російської імперіялістичної школи про „триєдину" Русь-Росію. Щоправда, це не приходить надто легко, бо мається до діла із совєтською історичною школою, яка дещо змінила поставу і не заперечує існування українського й білоруського народів, але намагається представити Київську Русь як колиску усіх трьох східньоевропейських народів.

Всі доповіді конференції були виголошені англійською мовою, за винятком доповідача з України, відомого київського археолога Петра Толочка, який говорив по-українському. Участь П. Толочка у цій конференції викликала застереження до неї, ба навіть бойкот, з боку провідників організації Визвольного фронту. Щоправда, якогось конкретного висліду цього бойкоту не можна було завважити, ані у святочному концерті, ані у фреквенції зацікавлених слухачів: протестаційне віче, скликане напередодні конференції, на якому організатори виступали проти контактів з вислужниками совєтського режиму, викликало замішання навіть серед членства самих організаторів бойкоту.

В ім'я правди треба ствердити, що доповідь П. Толочка була не тільки цікава, але й повчальна, бо археологія в Україні поробила за останні десятиліття великий поступ й дала відповідь на багато питань ранньої історії Києва й України взагалі. Слід пам'ятати, що в ділянці археології українські вчені мають найбільшу свободу інтерпретації, бо мають до діла із часами, коли ще не було ані соцреалізму ані історичного матеріялізму. Вони відкривають документи минулого про життя і діяльність наших предків, про їхню культуру й боротьбу за існування, а це власне те, що нам потрібно знати і вивчати. Колись проф. Ярослав Пастернак говорив, що для нього як археолога важна кожна знахідка, бо вона історичний документ, а інтерпретацію він сам зуміє дати.

Толочко говорив про первісні місця богопочитання наших предків на терені Києва, підкреслюючи, що всі християнські церкви звичайно будувалися на тих самих місцях, де перед тим стояли поганські святині. Він сам політики не зачіпав і ніхто його не провокував на політику, знаючи, що не він відповідає за неї. Хочемо вірити, що гідна й гостинна постава української громади супроти нього на конференції показала йому, що українці Канади й Америки зовсім не є такими запроданцями, як нас намагається представити совєтська пропаганда.

Конференція „Культура Київської Русі" пройшла успішно, не зважаючи на те, що дві чи три доповіді виявилися слабшими, як цього можна було очікувати. За організацію такої конференції належиться признання в першу чергу проф. Петрові Потічному, який підготував її фахово, маючи в тому вже не абиякий досвід. Але не менш важливу ролю відограла українська католицька парохія св. Духа у Гамільтоні з її парохом о. крилошанином Романом Ганкевичем, який поставився до справи із глибоким вирозумінням і матеріяльно допоміг здійснити організацію конференції за що йому і його парохії належиться не тільки признання, але й подяка.

Хочемо вірити, що всі доповіді, виголошені на конференції появляться окремою публікацією й будуть доступні до загального користування усіх зацікавлених дослідників цього періоду. Це і є найкращий вияв святкування Тисячоліття Християнської України, не голослівними заявами, але конкретним ділом. Не патосом і фразеологією можна змінити погляди західних [illegible] Східньої Европи, але науковими творами, добре удокументованими, які промовляють до розуму, а не до сантименту, бо в науці так само як і в політиці, сантименти [illegible].

На останній сесії „Ікони Київської Руси" доповідав відомий мистецтвознавець Святослав Гординський про мистецтво київських ікон, ілюструючи їх відповідними прозірками. На жаль, маестро Гординський присвятив найбільшу увагу мистецтву, не вдаючись у символіку ікони у Східній Церкві, й тому тема не була повністю вичерпана.

Під кінець слід завважити, що 30-го травня у тому ж університеті окрему конференцію для відзначення Тисячоліття Хрищення України зорганізувала була Українська Вільна Академія Наук на чолі з д-ром М. Марунчаком, яка складалася із двох сесій, одна англомовна, під керівництвом проф. Василя Янішевського, та друга — україномовна під головуванням д-ра Євгена Рослицького, про що буде в „Свободі" окремий допис.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

З глибоким жалем і смутком повідомляємо приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 26-го червня 1987 р. відійшла у Вічність на 68-му році життя

наша Дорога ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

бл. п.

ОЛЬГА КЛИВАК-ГОРЕЧА з дому ЧАЙКІВСЬКА

МҐР. ФАРМАЦІЇ

ПОХОРОН в понеділок, 29-го червня 1987 р. в Торонто, Канада.

У глибокому смутку:

муж — ЗЕНОН ГОРЕЧИЙ
син — ІГОР КЛИВАК
брат — БОГДАН ЧАЙКІВСЬКИЙ з родиною

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ) ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА

в глибокому смутку повідомляє своє Членство і все Українське Громадянство, що в четвер, 18 червня 1987 р. на 69-му році життя нагло і несподівано помер

сл. п.

Проф. д-р ПЕТРО ЮРІЙ СТЕРЧО

голова Центральної Управи Організації Державного Відродження України, професор Дрексель університету, колишній член Карпатської Січі, член ПУН, голова Карпатського Дослідного Центру, голова Дослідної Фундації ім. О. Ольжича, голова Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Голоду в Україні в 1932-33 рр., дійсний член НТШ, член Екзекутиви ЗУАДК-у, член Президії Всеукраїнської Національної Ради, член Президії Світової Координаційної Ради ІСНО, член Крайового Громадського Комітету для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні, редактор квартальника ІСНО і ОДВУ — „Самостійна Україна", колишній видатний студентський діяч ЦЕСУС-у і „Зарева", бувший голова Асоціяції Українсько-Американських Професорів, член Секретаріяту СКВУ, бувший заступник президента УАКРади, колишній член Екзекутиви УККА, автор численних наукових праць, визначний публіцист і журналіст.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися: Панахида — 22-го червня о 8-ій год. веч. в похоронному заведенні М. Насевича, Френклін і Бравн вул., у вівторок, 23 червня 1987 р. о год. 10-ій ранку — Заупокійна Літургія, яку відправив Високопреосвященніший Кир Стефан, Митрополит УКЦеркви в ЗСА в катедральнім храмі Непорочного Зачаття Пресв. Діви Марії в Філядельфії, Па.

Тлінні останки похоронено на українському католицькому цвинтарі св. Марії в Факс Чейс, Па.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Дружині, Дітям і Родині висловлюємо глибоке співчуття

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

Вірші бурунних...

(Закінчення зі ст. 2)

свою поетичну альхемію та магію секретних, таємних елементів і складників та засобів висловлювання поетичною мовою своїх творчих задумів, що породжуються у найскритіших закутках і тайниках поетової душі.

Розшифрування символіки заголовку дає читачеві ключ до розуміння збірки, до пізнання її генези структури, тематичної різновидости й ідейно-світоглядової настанови та літературно-естетичного вислову й оформлення подачі матеріялу. Читач без труду й зусилля з'ясує собі дві основні осі, на яких спочиває й на яких обертається тематична канва збірки.

Ще одна риса притаманна Ящунові як авторові, а саме в його особі поєднуються інтелектуальні обдарування — він професор університету й автор наукових праць, — з літературним талантом. Це витиснуло своє знам'я на його творчості, стало наче його мистецьким гербом чи емблемою.

Вдумливий та глибоко вниклвий огляд збірки дав проф. д-р Володимир Жила у вступній статті й туди спрямовую читача, щоб зайво, а може, й невдало не повторяти ходу думок видатного нашого літературознавця й критика. Свій огляд обмежу до зовнішнього, описового підходу до пропонованої лектури.

Тематичні, проблематичні, світоглядово-ідейні та філософські аспекти збірки — різновиді й багатющі. Поет не гребує теж повсякденними, здавалося б дрібничковими й маловажними проявами життя, вміючи придати їм поетичної вагомости. Для прикладу подам кілька заголовків: „Джентельмен", „Щирий прошак", „Сноб", „Безробітний".

Своє поетичне „кредо" поет виклав у поезії „Вікно моєї музи":

В зіркім вікні моєї музи —
Не слів ігра, не мод жетон,
Не війно-ілюзійні строфи,
Не претенсійний лямпіон.

У цім вікні — прерізні рухи
Й прерізна сила їх життя...

* * *

В одних я чую гарфи сонця,
Ув інших — грізний шум вітрів.
В вікні цім бачу плідні ниви
Й ерозію м'яких ґрунтів.

У збірці можна виділити окремі тематичні цикли, які вміщають таку тематику: філософсько-світоглядову й ідеологічну, історіософічну, національно-громадську, політично-державницьку, релігійно-етичну, яка заторкує проблему Бога-Творця вселенної, суть людського життя-буття, явища природи, як твору Божої Премудрости, біжучі події, (Чорнобиль, М. Медвідь), родинно-особисті мотиви з цілою гамою людських почувань. На увагу заслуговує поема епічного жанру „Провина і кара" про переслідуваного большевиками вчителя Пирога. Панівним мотивом поезії Ящуна є національно-громадські з патріотичним акцентом, світоглядові, ідеологічні й релігійні елементи. Вони так просякнули його творчість, що подибуємо їх не тільки в циклах, присвячених даним проблемам, але вони просякають, ба навіть органічно вростають у більшість його, хай і дрібніших, поезій.

Автор вмістив у збірці писання різних творчих періодів своєї поетичної праці — найраніша поезія датована 1951 роком до 1986 року й тому їх літературно-мистецький рівень і вартість коливаються. Ранні поезії кожного поета мають звичайно характер початківський. В дальшому творчому процесі в поетів, поруч зривів і підйомів, бувають теж хвилини спадку. Тому й творча лінія кожного поета хвиляста, бо погляди, й життьова філософія міняються, мова збагачується, літературно-мистецька форма й естетичне відчуття вдосконалюється. Іншими очима бачить світ і реагує на життьові явища людина молода, а інакше сприймає й інтерпретує їх людина дозріла, в якої вироблені критерії оцінки вартостей. З тієї точки зору варто було пропустити менш зрілі поезії; збірка на цьому скористала б.

Авторова мова багата, образова, пластична, експресивна, пересіяна численними новотворами, з яких деякі мають дані ввійти в фонд всеукраїнської літературної мови. Інколи автор вживає слова в неправильному значенні, наприклад „збруя" (упряж) в значенні „зброя") колишня „броня", „оружжя"). Подибуються теж льокалізми — „оглохнути" замість „оглухнути". Деякі слова й вислови тяжкуваті, незрозумілі звичайному читачеві, вимагали б пояснення. Бувають і підтягнені для потреб ритму чи рими. Видно, що збірка не мала літературно-мовного відредагування. Трапляються й друкарсько-коректорські недогляди, але це явище в наших видавничих умовинах — звичайне.

Окремий цикл у збірці займають переклади чужих авторів. Не маючи змоги обзнайомитися з оригіналами, не можу про них висловитися, чи автор адекватно передав ідею й духа перекладених творів. Здається, що Лермонтов має сильніші поезії, ніж перекладені Ящуном. Мабуть перекладач підібрав такі твори, які були співзвучні з його уподобаннями.

В цілому збірка Ящуна вартісне надбання в скромній нашій поетичній творчості на поселеннях. Читач знайде в її лектурі співзвучні елементи, які тривожать душу кожного виселенця, який проти своїх життьових плянів і бажань, мусів силою обставин попрощатися з рідними нивами й піти в мандри незнаними шляхами...

Книжку можна придбати на адресі: Wasyl Jaszczun 1415 N. Euclid Ave, Pittsburgh Pa. 15206.

Появилася...

(Закінчення зі стор. 1)

7. Російський церковний імперіялізм на Україні.
8. Українська Православна Церква під час Другої світової війни, 1939-1944.
9. Переслідування Церкви і віруючих у повоєнній і сучасній Україні, 1960-1984.
10. Виступи на захист Української Православної Церкви та її вірних.
11. Стан і втрати УАПЦ та інших Православних Церков на землях України — реєстри, статистика, 1913-1986.

Збірник можна назвати історією в документах. Кожний розділ починається довшим вступом, де подано історичне тло теми, якій він присвячений. Кожний поміщений документ чи інший матеріял попереджується відповідним поясненням. До кожного документу подано джерело.

Найбільше місця — чотири розділи — присвячено добі відродження українського Православія у 20-их роках — добі Української Автокефальної Православної Церкви (545 сторінок). Зроблено це свідомо, бо цей світлий, а одночасно трагічний період історії Православної Церкви на Україні, не зважаючи на свою велич та історичне значення, ще й досі чекає свого історика. Багато матеріялів, поміщених в „Мартирології", дотепер були мало або й зовсім невідомі. Офіційні документи УАПЦ 1921 року — протоколи, послання, доповіді, заяви — доповнюються спогадами і статтями численних сучасників. Матеріяли в розділі, присвяченому переслідуванню УАПЦ совєтською владою, змальовують трагічну долю відродженої Церкви від „перших пострілів" влади в її бік вже наступного року після її створення до повного розгрому на переломі 20-их і 30-их років. Особливо драматичною частиною цього розділу є листи переслідуваних діячів УАПЦ, починаючи з Митрополита Василя Липківського і благовісника та ідеолога Церкви Володимира Чехівського.

Розділ „Російський церковний імперіялізм на Україні" розкриває словами документів фанатичну нетерпимість Московської патріяршої Церкви до українського національно-церковного руху та Української Автокефальної Православної Церкви в усі періоди, охоплені збірником. Читач знайде тут матеріяли про відмову Московської патріярхії надати навіть обмежену автономію Православній Церкві на Україні після революції; про насильне підпорядкування Москві Православної Церкви на західніх землях України і Білорусії в 1939-41 роках; про повінь ненависти, скеровані проти „непокірного" архиєпископа Полікарпа у 1942 році; про втручання Московської патріярхії в справи УАПЦ в 70-их роках.

Дуже добре удокументований розділ „Українська Православна Церква під час Другої світової війни". У збірнику поміщено багато цінних матеріялів на цю тему велика кількість з них — з архіву УАПЦ у ЗСА, в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Багато місця присвячено у збірнику переслідуванню Церкви на Україні після Другої світової війни і до наших днів. Більшість поміщених тут матеріялів становлять скарги, прохання, петиції, протести віруючих до представників влади і віддзеркалюють страхітливу картину терпінь, яких доводиться зазнавати православним українцям з боку атеїстичного режиму. Зокрема численна документація про переслідування ченців і вірних Почаївської Лаври, що розпочались ще в 60-их роках і тривають донині.

Крім того факту, що в „Мартирології Української Православної Церкви" вперше опубліковано численні документи та інші матеріяли, які досі ніколи не публікувалися, збірник є першопроходцем у кількох інших відношеннях:

— У ньому міститься перша вичерпна хронологія УАПЦ та інших Православних Церков на землях України в період від 1917 до 1986 року.

— Вперше подано список мучеників за віру в той же період: українських православних ієрархів, священиків дияконів, ченців, і черниць, церковнослужителів, церковних діячів та вірних — замордованих, розстріляних, замучених в концентраційних таборах, ув'язнених, засланих чи іншими способами репресованих, при чому про кожну жертву комуністичного терору подано всі наявні біографічні дані.

— Вперше подано реєстри і статистику про стан та втрати УАПЦ й інших Православних Церков на землях України.

— Опрацьовано й поміщено найповнішу дотепер бібліографію, що має відношення до теми збірника — понад 700 назв.

Збірник, з його багатим документальним і довідковим матеріялом, буде цінним джерелом праці для науковців і студентів, а широкому громадянству дасть можливість ґрунтовно познайомитися з історією хресного шляху, що його пройшла Українська Православна Церква в нашому буремному столітті.

Другий том серії Мартирологія Українських Церков" — „Українська Католицька Церква" — побачив світ у 1985 році. Згодом матють вийти останні два томи — „Мартирологія протестантських віровизнань на Україні" і „Зруйновані українські церкви й монастирі".

Збірник „Мартирологія Української Православної Церкви" має 1207 сторінок, тверда обкладинка, багато ілюстрацій. Ціна у ЗСА й інших країнах — 39.75 дол.; у Канаді — 49.50 кан. долярів. Релігійні товариства, церкви і книгарні одержують опуст 25 до 40 відсотків. Замовлення слати на адресу: Smoloskyp, P.O.Box 561, Ellicott City, Md. 21043, U.S.A.

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ з Дітройту, Корпорацію Крайслера оскаржено та віддано під суд за роз'єднання одонометрів у принаймні 60,000 автомобілях, які вживали їхні чільні урядовці, а тоді продавали їх як нові без відмічення попереднього наїжджених миль.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО БАРНА, член УНС Відд. 286-го ім. св. Володимира в Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 6-го травня 1987 року на 81-му році життя. Нар. 22-го лютого 1906 року в Камйонка Римановска, Польща. Членом УНС став 1928 року. Залишив у смутку дочку Ольгу Лесноянн, сина Михайла мол. і Петра. Похорон відбувся 9-го травня 1987 року на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Балютянська, секр.

МИКОЛА ПРИСЛОНСЬКИЙ, член УНС Відд. 236-го Т-ва „Вільні Козаки" в Сейр, Па., помер 19-го травня 1987 року на 79-му році життя. Нар. 1907 року в Сейр, Па. Членом УНС став 1926 року. Залиши у смутку дружину Марію, сина Н. Джеррі та чотири сестри Анну Дублер, Марію Волтон, Катерину Стресслер і Ірену Юлилд. Похорон відбувся 23-го травня 1987 року на Українському Католицькому Цвинтарі в Атенс Тавншіп, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар